

**Article Type:**

Research Paper

**Original Title of Article:**

Examining the indexes of the journal of announcements between 1980 -2014 in terms of Fullan's Educational Change Model

**Turkish Title of Article:**

1980 - 2014 yılları tebliğler dergileri fihristlerinin Fullan'ın Eğitimsel Değişim Modeli açısından incelenmesi

**Author(s):**

Sezen TOFUR

**For Cite in:**

Tofur, S. (2017). Examining the indexes of the journal of announcements between 1980 -2014 in terms of Fullan's Educational Change Model. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 7(2), 313-352, <http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2017.012>

**Makale Türü:**

Özgün Makale

**Orijinal Makale Başlığı:**

Examining the indexes of the journal of announcements between 1980 -2014 in terms of Fullan's Educational Change Model

**Makalenin Türkçe Başlığı:**

1980 - 2014 yılları tebliğler dergileri fihristlerinin Fullan'ın Eğitimsel Değişim Modeli açısından incelenmesi

**Yazar(lar):**

Sezen TOFUR

**Kaynak Gösterimi İçin:**

Tofur, S. (2017). Examining the indexes of the journal of announcements between 1980 -2014 in terms of Fullan's Educational Change Model. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 7(2), 313-352, <http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2017.012>

## Examining the Indexes of the Journal of Announcements Between 1980 -2014 in Terms of Fullan's Educational Change Model

Sezen TOFUR <sup>\*a</sup>

<sup>a</sup>Celal Bayar University, Faculty of Education, Manisa/Turkey



### Article Info

DOI: 10.14527/pegegog.2017.012

#### Article History:

Received 21 May 2016  
Revised 08 February 2017  
Accepted 20 February 2017  
Online 17 April 2017

#### Keywords:

Educational policy,  
Journal of announcements,  
Educational change.

#### Article Type:

Research paper

### Abstract

The aim of this study is to examine Turkish education policies between the years 1980-2014 through the indexes of Journal of Announcements in terms of Fullan's Educational Change Model. Document analysis, a qualitative research method, is used in the study which examined the issue between the years 1980 - 2014. Written documents are examined in terms of five dimensions of the Educational Change Model. Thirty-three indexes of the Journal of Announcements published after 1980 were analysed through the codes for the agenda items focused. Frequency distributions were obtained and percentages were calculated. The findings show that the most emphasized issues are related to the dimensions of 'curriculum studies' and 'improving the working conditions'. The least emphasized issues are related to 'teacher learning' and 'personal developments of teachers and administrators'. As a result, the documents could not exhibit long-term, consistent and large-scale initiatives in terms of the agenda items. Accordingly, it can be argued that it is hard to develop long-term, consistent, large-scale reforms and educational policies that support such initiatives in Turkey. Besides, it can be stated that in structuring and development of educational policies, all dimensions of educational change should be attached the same level of importance and studied as a whole.

## 1980 - 2014 Yılları Tebliğler Dergileri Fihristlerinin Fullan'ın Eğitimsel Değişim Modeli Açısından İncelenmesi

### Makale Bilgisi

DOI: 10.14527/pegegog.2017.012

#### Makale Geçmişi:

Geliş 21 Mayıs 2016  
Düzeltilme 08 Şubat 2017  
Kabul 20 Şubat 2017  
Çevrimiçi 17 Nisan 2017

#### Anahtar Kelimeler:

Eğitim politikası,  
Tebliğler dergileri,  
Eğitimsel değişim.

#### Makale Türü:

Özgün makale

### Öz

Bu çalışmanın amacı 1980 – 2014 yılları Türk Eğitim Politikalarının, Tebliğler Dergileri Fihristleri yolu ile Fullan'ın Eğitimsel Değişim Modeli boyutları açısından incelenmesidir. Nitel yöntemlerden doküman incelemesi kullanılmıştır. 1980 – 2014 yılları arasını kapsayan bir çalışmadır. Yazılı belge dökümleri, Eğitimsel Değişim Modelinin beş boyutu açısından incelenmiştir. 1980 sonrası yayımlanan 33 Tebliğler Dergisi fihristi, çalışılan başlıklar yönünden kodlamalar yolu ile analiz edilmiştir. Frekans dağılımları ve yüzdelik oranlar hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular, Türkiye'de Milli Eğitim Politikalarında en çok çalışılan konuların 'müfredat çalışmaları' ile 'çalışma koşullarını geliştirme' boyutlarına ait olduğunu göstermiştir. En az çalışılan başlıklar 'öğretmen öğrenmeleri' ile 'öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimleri' boyutlarındadır. Sonuç olarak, incelenen belgeler çalışılan başlıklar yönünden uzun vadeli, tutarlı ve geniş ölçekli girişimler ortaya koyamamaktadır. Buna göre; Türkiye'de bu girişimleri destekleyen uzun vadeli, tutarlı, geniş ölçekli reformların ve eğitimsel politikaların geliştirilmesinin zor olduğu söylenebilir. Ayrıca, eğitimsel politikaların yapılandırılmasında ve geliştirilmesinde, eğitimsel değişimin tüm boyutlarına aynı derecede önem verilip bir bütün olarak çalışılması gerektiği söylenebilir.

## Introduction

Education is a matter of policy, and educational policies include a set of decisions and principles with relation to education. Every country has its own education policy in accordance with its needs and characteristics (Şişman & Taşdemir, 2008a). Policies are plans serving as a guide for decisions and practices regarding an issue. The primary issues addressed in educational policies can be those such as infrastructure investments of educational institutions, size of schools and classrooms, individuals school preferences, specialisation in education, teacher education, teacher recruitment, teacher salaries, curricula, teaching methods, educational priorities, and basic values that should be taught to students (Aypay, 2015). In the context of Turkey, the main determinants forming the Turkish national education system are the related laws, development plans, meetings of the National Education Council (NEC), decree laws that regulate certain issues, terms of reference, regulations, circulars, and directives (Şişman & Taşdemir, 2008b). The decree laws, regulations, circulars and directives are monthly published in the Journal of Announcements by the Turkish Ministry of National Education (MNE). In this regard, the issues of the Journal of Announcements that is seen as a determinant of the national education policies in Turkey are examined in this paper.

The published issues of the journal present all legal developments on education in Turkey, and they also include the decisions of the Head Council of Education and Morality (HCEM). These decisions determine and guide the curricula, course books and instructional objectives of the Turkish national education system (Cihan, 2010). Studies (Akalın, 2011; Cihan, 2010) show that the council's decisions comprise of course books and curricula in particular, as well as regulations, course distribution charts, meetings and others. In this study, the indexes of the Journal of Announcements that are accepted as written documents in determining Turkish national education policies are analysed according to Fullan's conceptualisation of Educational Change.

Although there have been master's theses, PhD dissertations and various academic papers that examine the issues of the Journal of Announcements and the decisions of the Head Council of Education and Morality, these studies either cover a short time span or have been conducted through a content analysis of relevant documents. The fact that the issues of the Journal of Announcements have not been examined in terms of an educational model forms the basis for this study.

The paper is compiled from a dissertation written to evaluate Turkish education policies of the 21<sup>st</sup> century based on the Journal of Announcements, the decisions of the National Education Council, and the Development Plans of the Republic of Turkey (Tofur, 2015). Fullan's conceptualisation of Educational Change Model underpinned the present study. The reason why this model is preferred is that it provides insights about how a high level of achievement can be reached through changes in education. In this respect, the research question addressed in the study was "*How is the orientation of Turkish education policies in the 21<sup>st</sup> century in the indexes of the Journal of Announcements according to Fullan's Educational Change Model?*". The study is thought to provide educational researchers an opportunity to look at the decisions made in the indexes of the Journal of Announcements from a broad, critical and scientific perspective.

### Fullan's Conceptualisation of Educational Change Model

Fullan (2003) aimed to address the dynamics of the change model that are needed in the Educational Change Model and applied in England in terms of both policy and action. According to the model, there are three clusters belonging to educational policies that interact with each other and are needed in every situation. In each cluster, there are two basic components that should not be neglected:

- i. Observing and implementing the principle of superior quality,
- ii. Interaction between principles and learning.

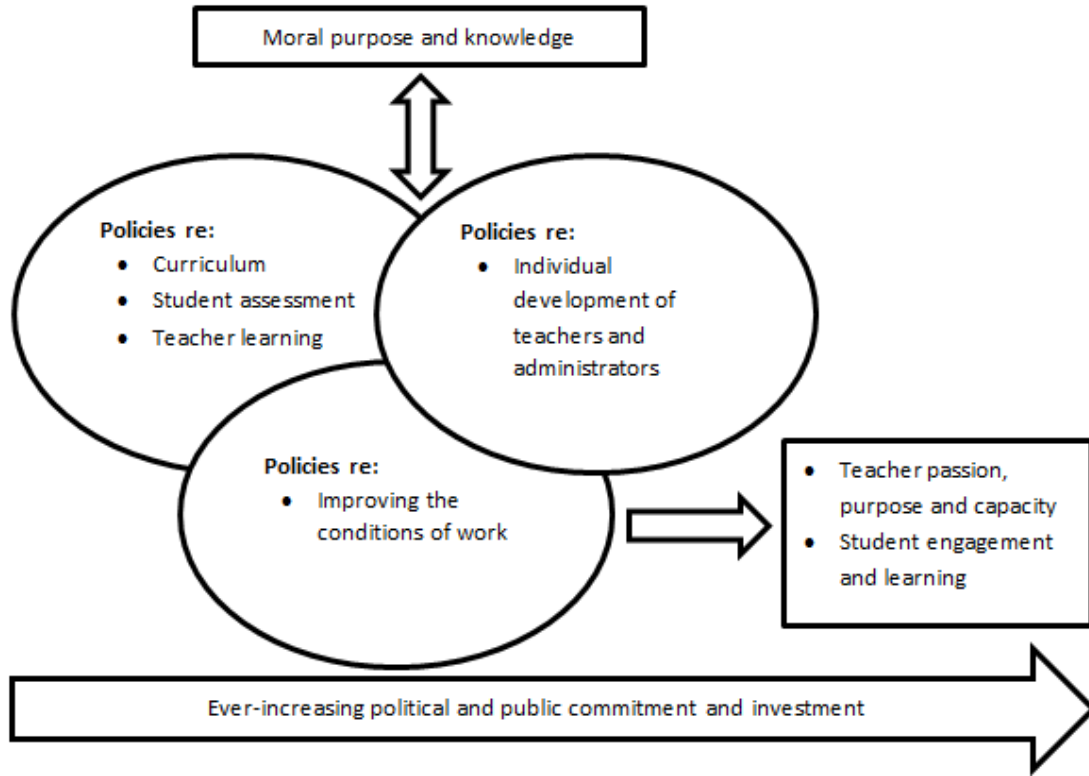


Figure 1. Three policy sets of educational change (Fullan, 2003, p.71).

The first of the educational change principles include the curriculum that students should learn, curriculum evaluation, and teacher learning that is necessary. These policies should be made compatible at the state level and implemented by providing teachers experiences through new practices to be implemented and beliefs. The second and third principles of educational change are more general and basic, and related to the overall capacity of educators and their working conditions. The model argues that the first principles cannot be achieved without these two principles. The sustainability of education can be performed by transforming the system in a suitable way. The society expects the schools to improve. This is only possible with the constant improvement of the capacity and conditions and their re-structuring with these three change principles. Improvement efforts in education should be oriented on the new ideas gathered from teachers and experts (Fullan, 2003). The Fullan's dimensions of Educational Change Model and their explanations are presented in Table 1.

Education has two moral aims at micro and macro levels. The moral aim at the micro level is to provide students different opportunities of experiences. At the macro level, it is to help the social development and democracy (Fullan, 2005). Making significant differences in students' lives is possible by circling the three basic clusters of education change with the moral aim and knowledge. Teachers' desire to teach is related to their passion, goals and capacities. Since this desire of teaching would affect student commitment and learning, it has the characteristic of enhancing the educational quality (Louden & Browne, 2005, p.147). For this reason, there seems to be a linear relationship between teachers' passion, goals and capacities, and students' commitment and learning.

**Table 1.**  
*Dimensions in Fullan's Educational Change Model.*

<b>Dimensions</b>	<b>Explanation</b>
Curriculum studies	These are the practices influenced by the organisational structure, organisational commitment, time, materials, shared values and effective leadership (Fullan, 1994, p.65).
Assessing student achievement	It refers to the measurement and assessment practices that contribute to the innovation process as well as inspect, clarify and support the changes (Stiegelbauer, 1994, p.40).
Teacher learning	It is mostly related to teachers' constant professional learning. Rather than professional development, professional learning should be turned into daily life experiences for educators (Fullan, 2007).
Individual development of teachers and administrators	It includes the policies of strengthening the teaching profession, inclusive of administrators, through basic methods. These policies cover issues such as undergraduate education, graduate education, scholarship, salaries and recruitment (Fullan, 2003).
Improving working conditions	It includes practices such as increasing the time that teachers spend other than for instruction and that they allot to instruction, reducing the work load of teachers and principals, support of assistant staff in instruction, and monitoring schools (Fullan, 2003).

### **Method**

This section presents the research model, data sources, data gathering procedure, data analysis and interpretation, and validity and reliability of the study.

### **Research Design**

This study was conducted by using the documentary analysis technique that is a qualitative research method. Documents are important sources of data for qualitative studies. They can include private or official documents (Creswell, 2005). In documentary analysis, written materials that contain information on the phenomena under investigation are analysed. It is performed in five steps (Yıldırım & Şimşek, 2008):

- Accessing documents
- Checking the originality of documents
- Comprehending the documents
- Analysing the data
- Using the data

In this study, documentary analysis was preferred since the aim is to examine the practices of educational policies implemented based on the indexes of the Journal of Announcements, to emphasize their results, and analyse the findings from an objective and systematic perspective. The documents used in the study were the indexes of the Journal of Announcements published between the years 1980-2014. The data were analysed and interpreted based on Fullan's Educational Change Model. In this way, it was aimed to seek answers for existing questions and reveal what is unknown.

Although open and axial coding that was used in identifying the agenda items related to the dimensions were consistent with the analysis methods of content analysis and embedded theory, the research method used did not overlap with these models. In the study, frequencies and percentages were calculated.

### Data Sources

The data sources of the study included the written documents that were the indexes of the Journal of Announcements. In the scope of this study, the indexes published after 1980 were included. Specifically, the resources comprised of the following:

- The indexes of the Journal of Announcements published in 1980 and later were included in the study. The indexes of the last 35 years were examined. However, 33 indexes were analysed in the scope of the study because some of the indexes (1998 & 2003) could not be obtained.
- Three field experts in educational sciences were selected and participated in the study to enhance the reliability of the analyses. These experts checked the coding process regarding which items fell into which dimensions in the analysis process.

### Data Gathering Procedure

The data resources were accessed and gathered by the researcher. The indexes of the Journal of Announcements belonging to the specified period were downloaded from the web site of the Directorate General for Support Services of the MNE in PDF format, and accessed from the archive library of the Head Council of Education and Morality. However, the 2015 index could not be included because it was not published at the time of the study.

### Data Analysis

In the data analysis, content analysis method was used. The indexes of the Journal of Announcements filed on the computer environment were analysed in accordance with the five themes determined in the scope of Fullan's conceptualisation. These themes are presented as follows:

- Curriculum studies
- Assessing student achievement
- Individual development of teachers and administrators
- Teacher learning
- Improving working conditions

The analysis and interpretation of the data were conducted in seven steps.

***Analysis and interpretation of the indexes of the Journal of Announcements:*** The indexes of the Journal of Announcements were examined under five titles in accordance with Fullan's conceptualisation of Educational Change Model. The indexes were firstly put into a table and grouped based on the years.

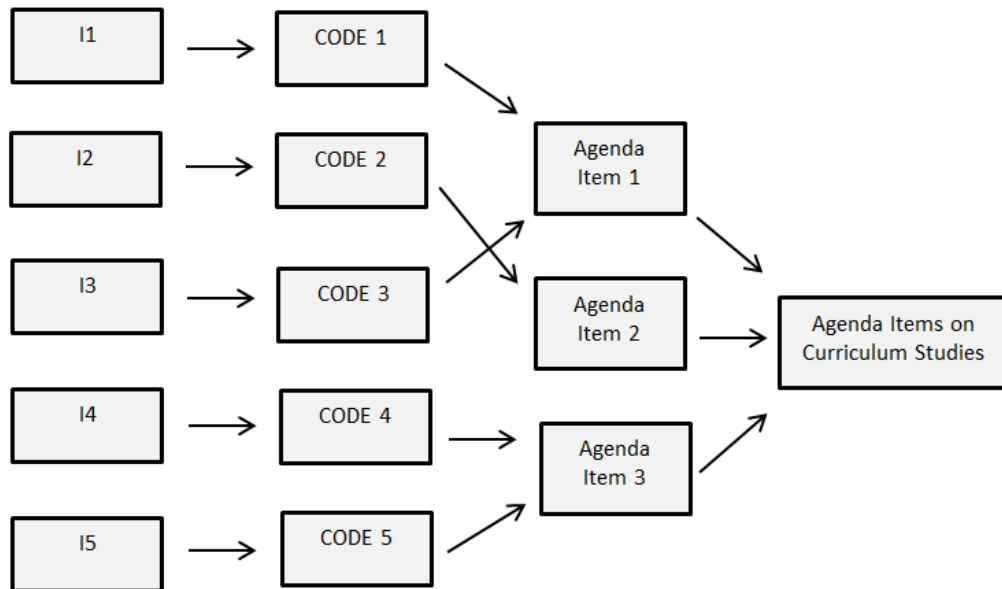
Each item in the table was highlighted with the colour that represented whatever dimension it fell into in the educational change model. In this process, the dimension 'developing working conditions' was stressed with blue, the dimension 'Individual development of teachers and administrators' with pink, the dimension 'teacher learning' with grey, the dimension 'assessing student achievement' with green, and the dimension 'curriculum studies' with yellow. The colours used are given at the end of the item (see Table 2).

Then, the time span examined was split into five-year periods.

**Table 2.**  
*Sample Analysis for the Agenda Items of the Journal of Announcements.*

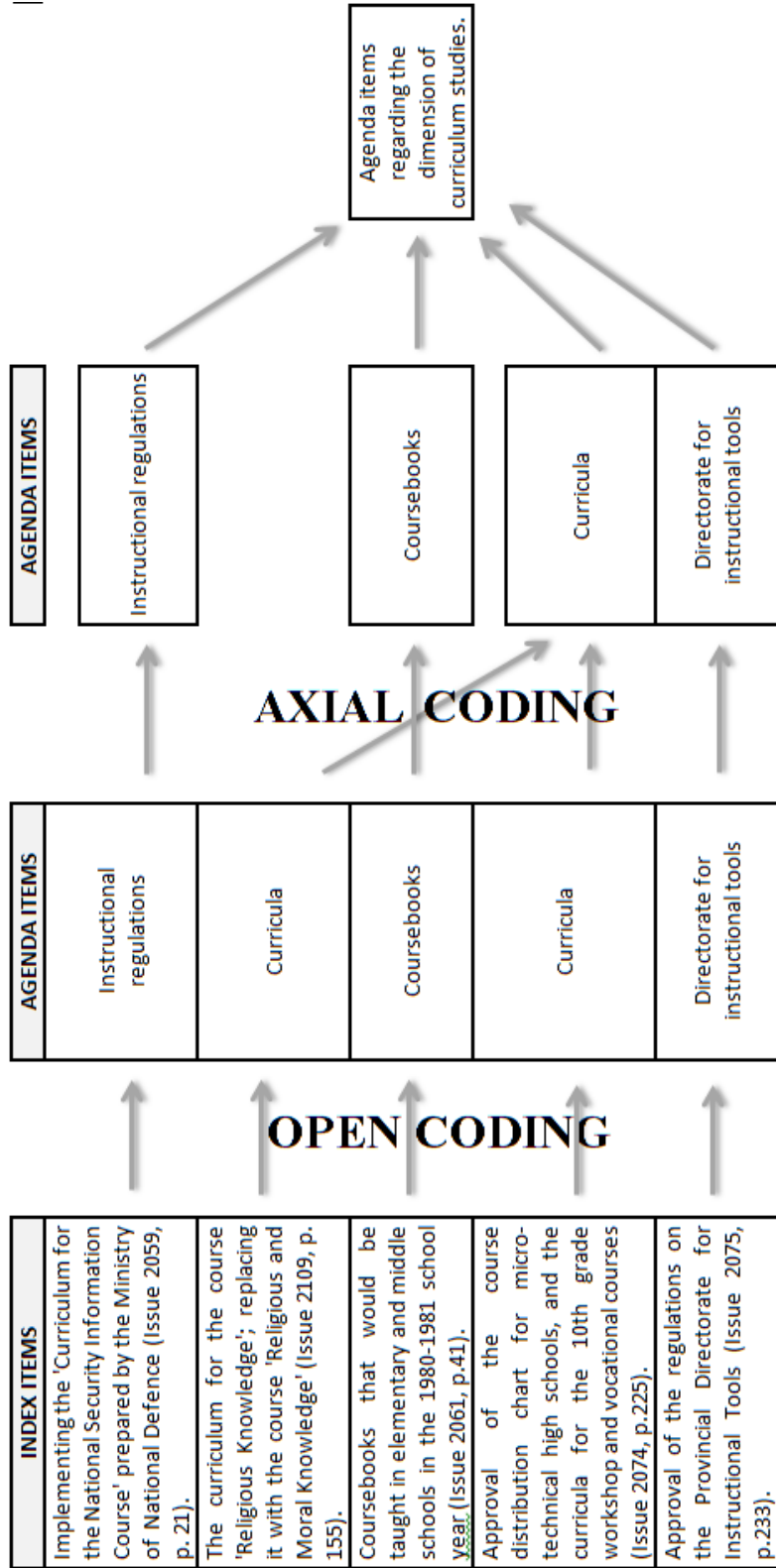
Index items of the Journal of Announcements in 1980	Index items of the Journal of Announcements in 1981	Index items of the Journal of Announcements in 1982
Implementing the 'Curriculum for the National Security Information Course' prepared by the Ministry of National Defence (Issue 2059, p. 21). Yellow.	Changing the regulations on grade passing and tests at middle schools and high schools of the MNE (Issue 2078, p.1). Green.	Changing Article 40 of the regulations on internship (Issue 2103, p.1). Grey.
Approval of the regulations on apprenticeship training centers (Issue 2067, p.177). Pink.	Regulations on training the intern teachers working in middle schools, high schools and non-formal education institutions, and removing their intern status (Issue 2078, s.4). Grey.	Giving the graduates of the three-year trade higher teacher education schools that right to be respected as the graduates of trade and tourism higher education schools (Issue 2103, p.2). Pink.
Approval of the regulations on the Provincial Directorate for Instructional Tools (Issue 2075, p.233). Yellow.	Regulations on teacher training centers (Issue 2079, p.9). Pink.	The course 'Revolutions of the Republic of Turkey' (Issue 2103, p.3). Yellow.

The agenda items of the indexes belonging to each dimension were identified. The methodology schema for forming the agenda items, which is given in Figure 2, was followed in the study. As in the sample of 'agenda items for the dimension of curriculum studies' presented in Figure 2, the analysis of the items that were previously coloured one by one was conducted through open and axial coding. The coding was done among the items that were highlighted with the same colour. By means of open coding, items were divided into specific sets involving less similarity. In axial coding, the groups revealed through the open codes that showed heterogeneity to a certain extent were turned into more homogeneous group titles, and the agenda items were found (See Table 3).



**Figure 2.** Methodology schema for forming agenda items.

**Table 3.**  
*Sample Coding for the Agenda Items Belonging to the Dimension of Curriculum Studies.*





Frequency distributions and percentages were calculated within the agenda items. Findings for all years and five-year periods were revealed.

In the sixth step, periodic frequency distribution analysis of the agenda items was performed to determine which agenda items in each dimension were focused the most in all years.

Frequency distributions were formed to compare the number of agenda items for each dimension yearly.

### **Validity and Reliability of the Study**

In qualitative research, internal validity is about ensuring the consistency in studies (Yıldırım & Şimşek, 2008). It is also known as trustworthiness / credibility in qualitative research studies (Şencan, 2005). In this study, internal reliability was ensured by bringing together the codes formed during the identification of the agenda items related to the dimensions based on the characteristics of internal homogeneousness and external heterogeneousness. This is of significance in terms of ensuring the conceptual unity of the codes that constitute the agenda items, not grouping the agenda items in a way that they would represent the items with the same characteristic, ensuring the internal validity of the study.

External validity is the generalisation of findings to outside events or environments (Neuman, 2010). It is also known as transferability in qualitative research studies (Şencan, 2005). With the aim of ensuring the external validity (transferability) of the study, the steps of data sources, data gathering procedures, evaluation of the data sources, and data analysis and interpretation are presented in detail to determine whether the phenomena and events are valid in other cases.

Internal reliability means multiple researchers' revealing similar findings on a research topic within the same time period, which is a concept that should be regarded distinctly since every researcher's perception and interpretation of cases are different in qualitative research (Yıldırım & Şimşek, 2008). In this regard, the issue under investigation was thoroughly examined by working on it for a long period of time to ensure internal reliability. The dimensions used in the analyses were determined in accordance with the pre-established conceptual framework that was explained in detail above. The data were also confirmed by taking the approval of the field experts to see which items represented which dimensions, from which items each code could be formed, and which agenda items the codes would represent. The data obtained through examining the data sources are presented without any interpretations in the findings section, and the interpretations were given later. In this way, readers are allowed to compare the results of the researchers in this study to their own results by firstly giving them the opportunity to examine the form of data without interpretations.

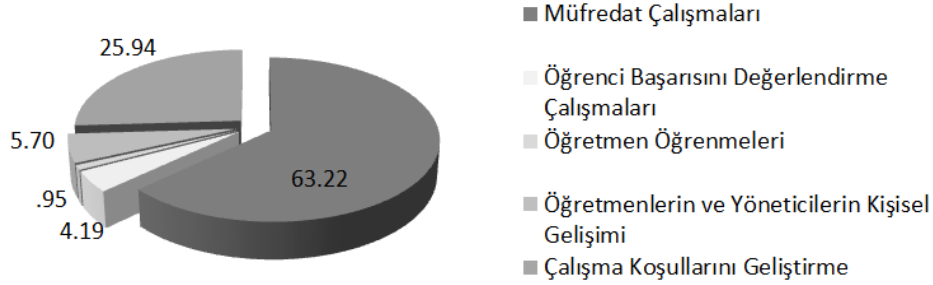
External reliability is the state of consistency in research findings and results. Accordingly, the findings and results should maintain their characteristics even after a certain amount of time (Şencan, 2005). For this reason, in order to ensure external reliability, the role that the researchers had during the research process, the methodology followed and the statement of the problem, how the data were coded, analysed and interpreted are elaborated in the study so as to guide researchers who want to conduct similar studies in the future.

## **Findings**

### **Percentages Regarding the Indexes of the Journal of Announcements Published Between 1980-2014**

The indexes of the Journal of Announcements published between the years 1980 - 2014 were examined periodically, and are presented in Graphic 1 in percentages. According to the results of the index items, Fullan's dimensions of the Educational Change Model were found to be studied with different proportions. The proportions of the dimensions in the index items were 63.22% for curriculum

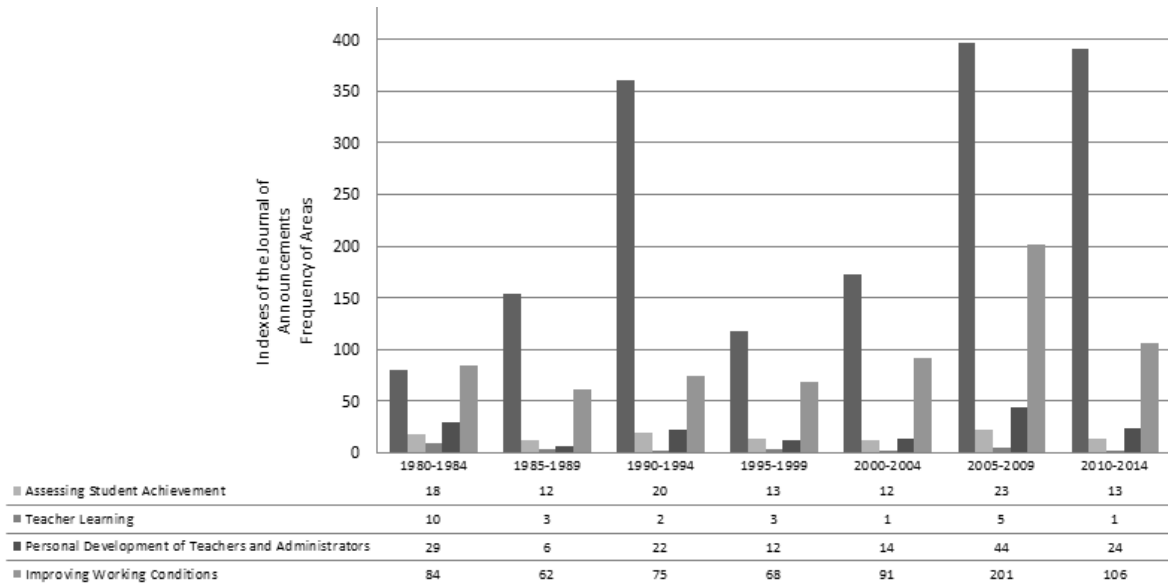
studies, 25.94% for improving working conditions, 5.70% for Individual development of teachers and administrators, 4.19% for assessing student achievement, and .95% for teacher learning. The most frequent dimension was curriculum studies, while the least frequent was teacher learning.



**Graphic 1.** Percentages regarding the indexes of the journal of announcements published between 1980-2014.

### Frequencies Regarding the Indexes of the Journal of Announcements Published Between the years 1980-2014

Frequencies regarding the agenda items in the indexes of the Journal of Announcements published between the years 1980 - 2014 are presented in Graphic 2. Accordingly, the dimensions of 'curriculum studies' and 'improving working conditions' were predominantly and repetitively studied every period. However, the dimensions of 'teacher learning', 'assessing student achievement' and 'individual development of teachers and administrators' remained in the background in terms of frequency. This shows that these dimensions were understudied compared to the other two dimensions. Across all dimensions, the largest proportional increase was observed between 2005 -2009. There was an increase in the practices implemented in these years in terms of all dimensions.



**Graphic 2.** Findings regarding the indexes of the journal of announcements published between 1980-2014.

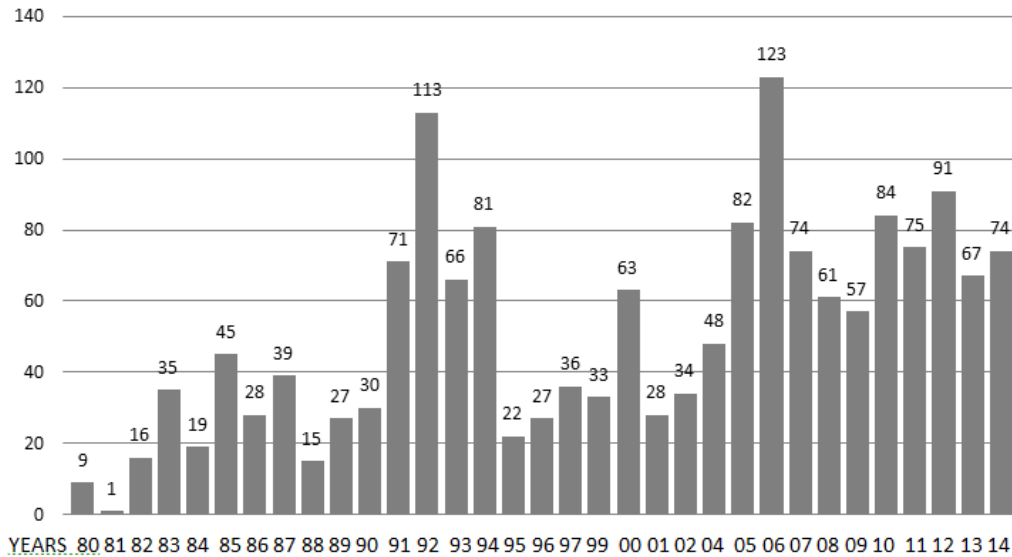
**Findings of Agenda Items for Curriculum Studies in the Journal of Announcements (1980-2014)**

The findings regarding curriculum studies in the indexes of the journal published between 1980 and 2014 were examined in five-year periods and are presented in Table 4. Annual frequency distribution graph for curriculum studies in the indexes between 1980 and 2014 is given in Graphic 3.

**Table 4.**  
*Agenda Items for Curriculum Studies Between 1980-2014.*

Agenda items regarding the dimension of curriculum studies	1980 1984	1985 1989	1990 1994	1995 1999	2000 2004	2005 2009	2010 2014
Instructional regulations/programs	X	X	X	X	X	X	X
Curricula	X	X	X		X	X	
Educational programs	X	X	X	X	X	X	X
Course syllabi/schedule	X	X	X	X	X	X	X
Coursebooks	X	X	X	X	X	X	X
Supplementary course programs		X	X	X	X	X	X
Instructional tools	X	X	X	X	X	X	X
Vocational education		X	X	X			X
Religious Vocational High Schools	X	X			X	X	X
Anatolian/Science High Schools	X	X	X	X	X	X	X
Religious knowledge course/Religious culture and morality course	X	X	X			X	X

As seen in Table 4, the items that were focused the most in the dimension of curriculum studies between the years 1980-2014 were Instructional Regulations / Programs, Curricula, Educational Programs, Course Syllabi / Schedule, Course books, Supplementary Course Programs, Instructional Tools, Vocational Education, Religious Vocational High Schools, Anatolian / Science High Schools, Religious Knowledge Course / Religious Culture and Morality Course. When the frequency distribution of curriculum studies across years was examined, it was found that it showed an irregular increase. The interval of frequency distribution was between 0-140.



**Graphic 3.** *Frequency distribution of curriculum studies across years.*

### Findings of Agenda Items for Assessing Student Achievement in the Journal of Announcements (1980-2014)

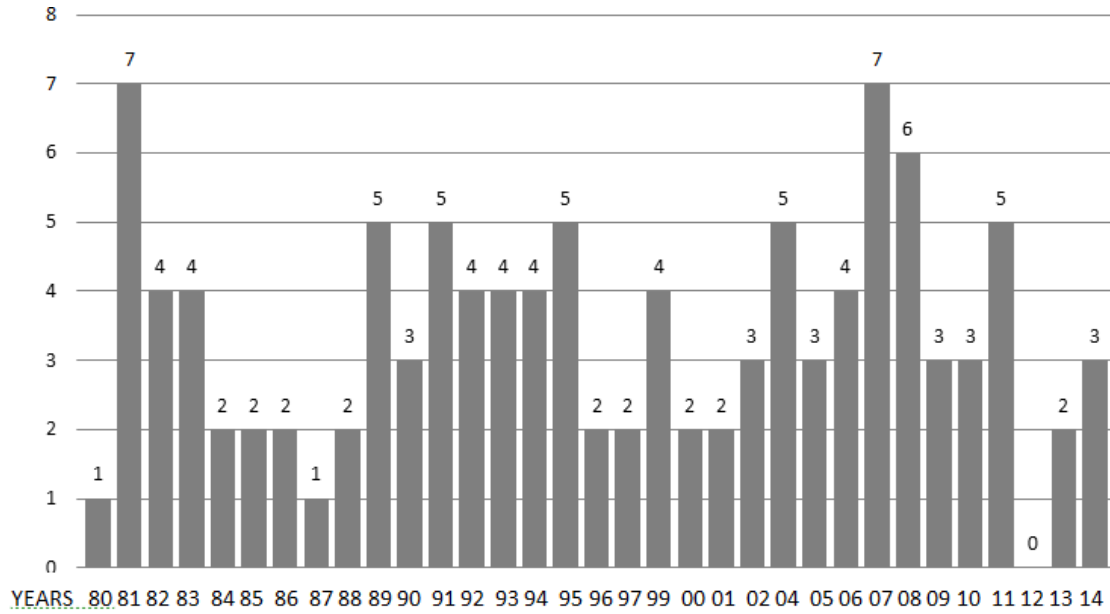
The findings for assessing student achievement in the indexes of the journal published between 1980 and 2014 were examined in five-year periods and are presented in Table 5.

**Table 5.**  
*Agenda Items for Assessing Student Achievement Between 1980-2014.*

Agenda items for the dimension of assessing student achievement	1980 1984	1985 1989	1990 1994	1995 1999	2000 2004	2005 2009	2010 2014
Grade passing and test regulations	X		X	X	X	X	
Course passing and credit system	X	X	X	X			X
Testing regulations	X					X	
Supplementary courses for educating students and preparing them for tests	X				X		
Contests, rewards	X		X	X	X	X	X
External exams for middle schools and high schools		X	X				
External exams for elementary schools abroad		X					
Implementation of progressive level system		X					
Central examinations		X	X	X	X	X	X
Document and diploma evaluation in apprenticeship and vocational education		X					
Free boarding education and social aids			X		X	X	X
Students who would study in private educational institutions for free			X				
Intensive credit completion program			X				
GPA-improvement and make-up examinations in high schools of the Ministry				X	X	X	
Certificates of merit, achievement and honour				X			X
Diploma samples used in educational institutions					X		
Regulations on transition to high school institutions of the Ministry						X	X
Students who have had a ranking in international competitions						X	X

Table 5 shows that the items that were focused the most in the dimension of assessing student achievement between the years 1980-2014 were grade passing and tests, course passing and credit system, contests, rewards, central examinations, and free boarding education and scholarships.

Annual frequency distribution graph for assessing student achievement between the years 1980-2014 is given in Graphic 4. As demonstrated in the table, the frequency distribution of the practices in the scope of assessing student achievement was irregular across the years, and in the interval of 0-7.



**Graphic 4.** Frequency distribution of assessing student achievement across years.

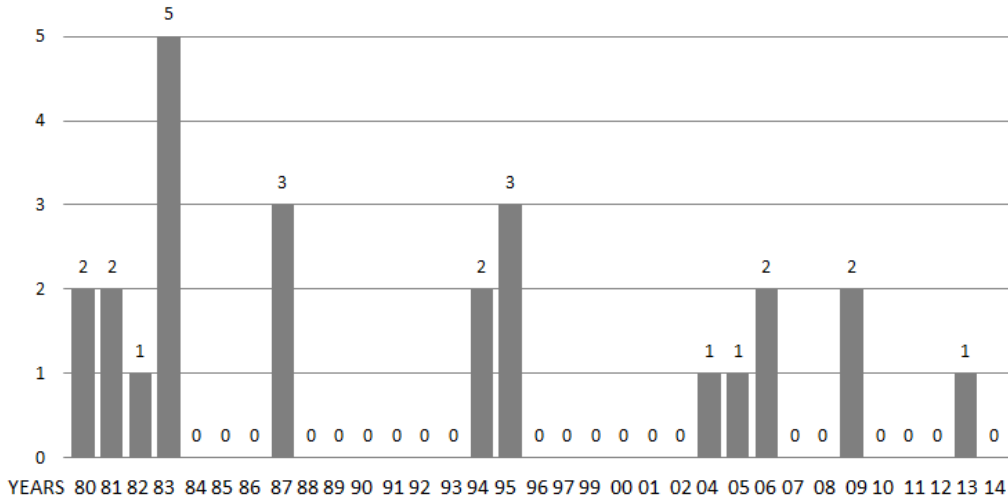
#### Findings of Agenda Items for Teacher Learning in the Journal of Announcements (1980-2014)

The findings regarding teacher learning in the indexes of the journal published between the years 1980-2014 were examined in five-year periods and are presented in Table 6. Table 6 shows that the items that were focused the most in the dimension of assessing student achievement between 1980-2014 were pedagogical formation, training of intern teachers and regulations on in-service training, while those that were focused the least included overall competencies of teaching profession.

**Table 6.**  
*Agenda Items for Teacher Learning Between 1980-2014.*

Agenda items on teacher learning	1980 1984	1985 1989	1990 1994	1995 1999	2000 2004	2005 2009	2010 2014
Pedagogical formation training	X				X		
Training intern teachers	X			X			
Training elementary school inspectors through in-service training	X						
Regulations on in-service training Teachers who organise more activities in the tourism week	X		X	X		X	
Work pedagogy training		X					
Formal vocational education for adults	X						
Staff development training		X					
Educators' education course							X

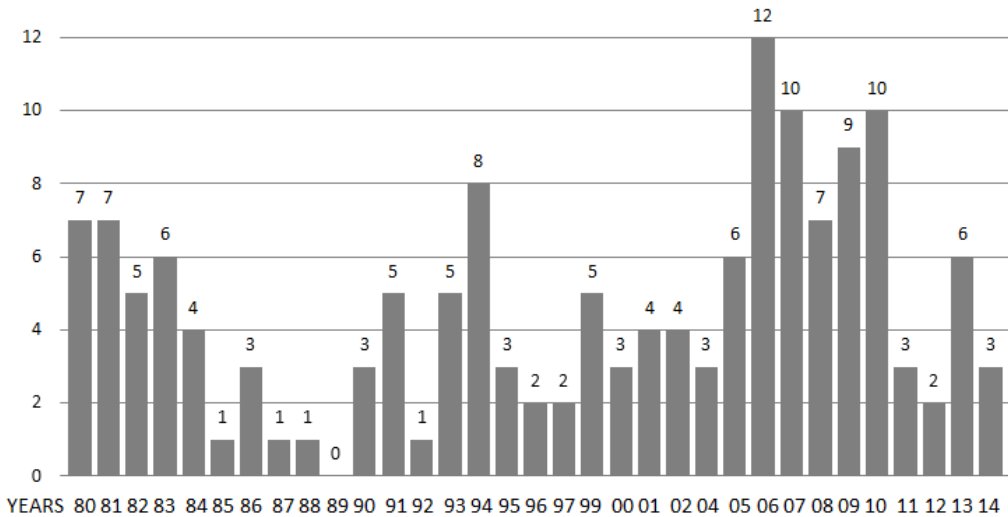
Annual frequency distribution graph for teacher learning in the indexes between the years 1980-2014 is given in Graphic 5. The frequency distribution of the items on teacher learning between the years 1980-2014 was found to be unequal. The interval of frequency distribution was between 0-5. According to the indexes examined, teacher learning was not studied in 21 of the 33 years.



Graphic 5. Frequency distribution of teacher learning across years.

**Findings of Agenda Items for Individual Development of Teachers and Administrators in the Journal of Announcements (1980-2014)**

The findings regarding individual development of teachers and administrators in the indexes of the journal published between 1980 and 2014 were examined in five-year periods and are presented in Table 7. Table 7 demonstrates that the items that were focused the most in the dimension of individual development of teachers and administrators between the years 1980-2014 were teaching schools, recruitment and placement of teachers, subject areas for which teachers are recruited, and the number of classes they teach for their salary, while those that were focused the least included giving the staff certificates of achievement and high achievement, and rewards.



Graphic 6. Frequency distribution of the items for individual development of teachers and administrators.

Annual frequency distribution graph for individual development of teachers and administrators between 1980 -2014 is presented in Graphic 6. In this regard, the frequency distribution seems to be unequal. The interval of frequency distribution was between 0-12. Although there was an increase in the items related to this value after 2005, this increase was replaced by a decrease in the period following 2011.

**Table 7.**  
*Agenda Items for Individual Development of Teachers and Administrators between 1980-2014.*

<b>Agenda items for individual development of teachers and administrators</b>	<b>1980</b>	<b>1985</b>	<b>1990</b>	<b>1995</b>	<b>2000</b>	<b>2005</b>	<b>2010</b>
	<b>1984</b>	<b>1989</b>	<b>1994</b>	<b>1999</b>	<b>2004</b>	<b>2009</b>	<b>2014</b>
Teaching schools	X			X	X	X	X
Selecting teachers for Anatolian high schools				X	X	X	
Educational institutes for elementary teachers	X						
Physical education teachers		X			X	X	X
Permanent positions of administrators and teachers				X			
Teacher Training	X					X	X
Teacher recruitment and placement	X	X	X	X			X
Subject areas for which teachers are recruited, and the number of classes they teach for their salary.	X	X	X	X	X	X	X
Teachers' service areas and service scores							X
Teachers' subject areas - classes they teach for their salary			X	X			
Teacher competencies					X	X	
Appointment and placement of administrators	X		X	X			
Qualifications of administrators			X				
Regulations on registry supervisors	X	X	X				
Elementary school inspectors	X		X		X	X	
Guidance and inspection			X		X		
Giving MNE staff certificates of achievement and high achievement, and rewards.	X			X			X
Duty, authorities and responsibilities of the general directorate for teacher training and development							X
Discipline supervisors			X	X		X	
Experts and qualified instructors	X			X	X	X	
Employment and personal benefits of administrators, teachers and other staff to be appointed within the Republic of Turkey and Turkic Republics			X				
Free boarding education and scholarship in higher education institutions that train teachers and educational experts			X	X		X	
Duties, authorities and responsibilities of the research, planning and coordination board of MNE						X	

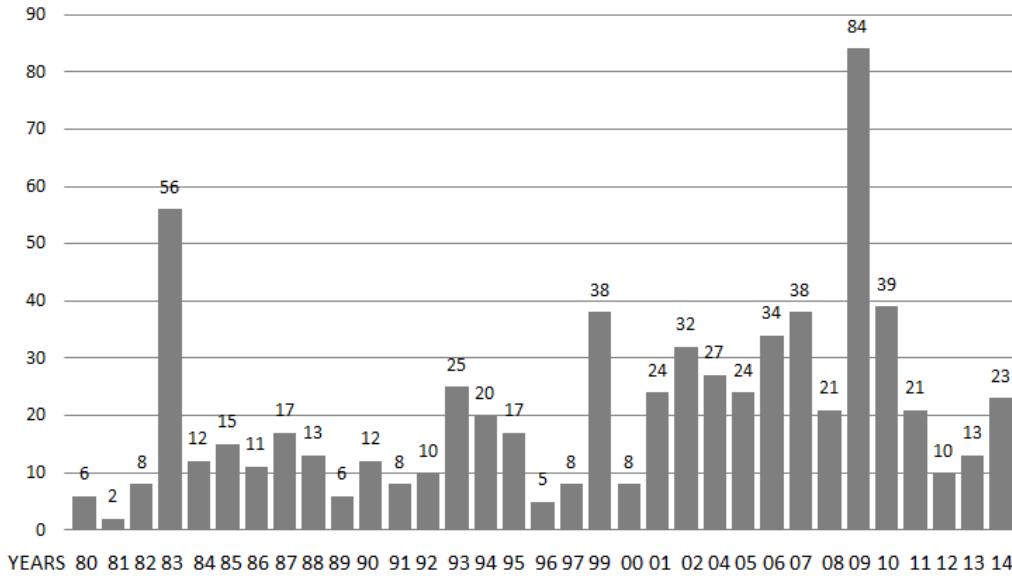
#### **Findings of Agenda Items for improving working conditions in the Journal of Announcements (1980-2014)**

The findings regarding improving working conditions in the indexes of the journal published between the years 1980-2014 were examined in five-year periods and are presented in Table 8. As is seen in Table 8, the items that were focused the most in the dimension of improving working conditions between 1980-2014 were regulations on vocational and technical education, meetings of the National Education council, regulations on elementary school institutions, regulations on middle schools and high schools, revolving fund of MNE, private teaching institutions, science high schools, regulations on public education, teacher's houses and lounges, educational centres, and social facilities respectively, while those that were focused were presentation, graduate monitoring, employment, vocational guidance and counselling services, school cooperatives and land procurement, school libraries, and school health activities. Annual frequency distribution graph for improving working conditions between the years 1980-2014 is given in Graphic 7.

**Table 8.**  
*Agenda Items for Improving Working Conditions Between 1980-2014.*

Agenda items for improving working conditions	1980 1984	1985 1989	1990 1994	1995 1999	2000 2004	2005 2009	2010 2014
Regulations on elementary school institutions			X	X	X	X	X
Clothing	X				X		
Preschool	X		X	X			X
Private schools	X			X	X	X	
Regulations on internal administration	X		X				
Parent-teacher association	X				X	X	
Regulations on middle schools and high schools	X	X	X			X	
Disciplinary Regulations	X		X	X		X	
Work schedule	X	X	X				
High council of education and morality	X	X			X		X
Meetings of the National Education Council	X	X	X	X	X		X
School boards affiliated to MNE	X						X
School cooperatives and land procurement	X		X			X	
Copyright and processing fees to be paid by state institutions and organisations	X	X					
Teacher's houses, lounges, education centres, social facility	X		X			X	X
School report, notebook, grade passing book	X		X			X	
Revolving fund of MNE		X	X	X	X	X	
Private teaching institutions							
Science high schools		X		X	X	X	X
Anatolian high schools/Teaching high schools			X			X	X
Regulations on religious vocational high schools		X				X	X
Special education	X	X			X	X	X
Regulations on vocational and technical education	X	X	X	X	X	X	X
Issues that should be considered in repair and amendment proposals, and expenses				X	X	X	
Total quality management/Quality in education				X	X	X	X
Blood donation campaign				X			
Health and Social Aid Fund for Elementary School Teachers				X	X	X	X
Revolving Fund Management				X	X		
Public Education	X		X	X	X	X	
Distances of preschool, elementary school and high school buildings and facilities, and other private teaching institutions for elementary and high school students to penitentiaries and public places				X	X	X	
School libraries					X	X	
Opening and closing of institutions					X	X	X
Extending the duration of education to four years in high school					X		
Identity cards					X	X	
School health activities					X		
Presentation, graduate monitoring, employment, vocational guidance and counselling services					X	X	
Mobile teaching					X	X	X
Full-time schooling						X	
Educational centres in Turkic Republics						X	
Certain days and weeks, ceremonies, educational branches	X		X			X	X
Homeschooling services						X	
Re-structuring of High School Education						X	
Taking ads on school jerseys and sportswear							X





**Graphic 7.** Frequency distribution for the dimension of improving working conditions across years.

The frequency distribution of the agenda items for the dimension of improving working conditions between 1980 and 2014 was found to be unequal, as is seen in Graphic 7. The frequency interval was between 0-84. There was an increase in the practices of this dimension in 2009, but this did not continue and was replaced by a decrease later on.

### Discussion, Result and Suggestions

The Journal of Announcements is the publishing organ of the Ministry of National Education (MEB, 1993). It is the monthly publication for the law, regulations and circulars regarding the changes made on education (Şişman, 2007; Şişman & Taşdemir, 2008b). The indexes of the Journal of Announcements are the journals published usually at the end of every year and cover all issues of the journal.

In this study, 33 indexes of the Journal of Announcements published between the years 1980-2014 were examined to determine the orientation of the Turkish education policies. In this examination, the five dimensions in Fullan's conceptualisation of Educational Change Model were used. Based on the findings obtained in the analyses, it can be concluded that the dimension of Educational Change Model that was focused the most in the indexes of the Journal of Announcements between 1980-2014 was curriculum studies, whereas the dimensions with the least emphasis was teacher learning.

Within curriculum studies, the items were prioritised as instructional regulations / programs, curricula, educational programs, course syllabi/schedule, coursebooks, supplementary course programs, instructional tools, vocational education, religious vocational high schools, Anatolian / science high schools, religious knowledge course / religious culture and morality course. The agenda items related to the decisions made were found to be repetitive in every period. Although there was an increase in the practices implemented with relation to this dimension compared to the previous years, the items did not change. Cihan (2010) examined the decisions of the Head Council of Education and Morality between the years 2000-2008, and reported that most of the decisions were about coursebooks, curricula, course distribution charts and regulations. Akalın (2011) also focused on the decisions of the Head Council between the years 1990-1999, and revealed similar results. All these results overlap with those obtained in the current study. The items addressed with relation to curriculum studies mostly repeated themselves during 35 years.

The dimension with the highest proportion after curriculum studies was 'improving working conditions'. Although the proportion of this dimension seems to be higher than that of the remaining three dimensions, it could not go beyond the items that repeated themselves every year such as regulations on elementary, middle and high schools, private teaching institutions, vocational and technical education, private education and public education, meetings of the National Education Council, and the revolving fund of MNE. When the agenda items were examined, it was found that those such as Health and Social Aid Fund for Elementary School Teachers, science high schools, mobile education, private teaching institutions, and opening and closing of institutions gained importance recently, and those such as school cooperatives, land operations, school libraries and school health were the least studied items. This may be consistent with the proportion of investment in the educational expenses being lower than that of current and transfer expenses.

The dimension 'individual development of teachers and administrators' was the third most frequent in the items of the Journal of Announcements. Teaching schools, recruitment and placement of teachers, subject areas for which teachers are recruited, and the number of classes they teach for their salary were subject to changes regularly in almost every period. This is in a way due to that teaching is one of the professions on which governments make alterations the most, and that are almost always exposed to speculations about state employment (Çelikten, Şanal & Yeni, 2005). Qualifications of administrators and competencies of teachers were among the least frequent items. No decisions were made regarding teachers' undergraduate and graduate education and their salaries. Gökalp (2003) claimed that the existing teachers' content knowledge was not sufficient; they could not follow innovations, did not read any books, and could not use information and communication technologies.

The proportion of the dimension 'assessing student achievement' in the indexes of the Journal of Announcements was small in general. While central examinations administered for transition to university and high school education are accepted as the criteria for student achievement in Turkey, it has been one of the issues on which changes are made the most in the education system. With the implementation of the 4+4+4 system recently, the system for transition to high school education that was changes was named as 'Transition System from Primary to High School Education'. Besides, the regulations on central examinations were updated regularly in every period. Decisions were made regarding grade passing and testing regulations, course passing and credit system, contests and rewards, free boarding education and social aids in almost every period. Certificates of merit, achievement and honour, and students' that have a ranking in international competitions were mentioned only in two periods.

The dimension 'teacher learning' was the least frequent in the index items of the Journal of Announcements. In this dimension, the changes in the regulations on in-service training, educating intern teachers, and pedagogical formation were the most frequent items. However, these covered two or three of the seven periods examined. In 21 of the 33 indexes of the Journal of Announcements, there were not items related to the dimension of teacher learning. Although curriculum studies that should show a concurrent development with this dimension was the most frequently addressed dimension, teacher learning was the least emphasised. There are also research findings showing that the educational change dimension with the least decisions in the meetings of the National Education Council was teacher learning (Tofur, Aypay, & Yücel, 2016). Based on these results, it can be stated that the importance attributed to teacher learning in Turkey should be revised.

As a result, the documents that were examined in this study could not exhibit long-term, consistent and large-scale initiatives in terms of the agenda items. Accordingly, it can be argued that it is hard to develop long-term, consistent, large-scale reforms and educational policies that support such initiatives in Turkey. Besides, it can be stated that in structuring and development of educational policies, all dimensions of educational change should be attached the same level of importance and should be studied as a whole. Considering that the items addressed in the decisions of the Head Council of Education and Morality repeated themselves every year, it can be argued that their positive or negative influence on the Turkish education system should be discussed. Studies can be conducted on how to

ensure teachers' and administrators' constant professional learning. Teachers should be able to improve their skills in using instructional technologies such as computers and the Internet, and they should attend conferences on this issue and follow relevant resources such as journals and books. Therefore, regulations can be made to adapt teacher's salaries, additional course fees and other social opportunities to today's conditions (Çelikten et al. 2005). The activities organised with relation to teachers' professional development mostly include seminars and workshops. It can be suitable to make regulations that are interspersed within teachers' daily work load, and making the activities related to professional development more systematic (İlğan, 2013). The study can be conducted again as new indexes of the Journal of Announcements are published in the following years. Studies can be carried out to investigate whether the issues addressed in the indexes of the journal are resolved.

## Türkçe Sürüm

### Giriş

Eğitim bir politika konusudur. Bununla birlikte eğitim politikaları eğitim ile ilgili bir takım karar ve ilkelerden oluşurlar. Her ülkenin kendisine göre sahip olduğu eğitim politikası vardır (Şişman & Taşdemir, 2008a). Politikalar bir konudaki karar ve uygulamalara rehberlik eden planlardır. Eğitim politikalarının başlıca konuları, eğitim kurumlarının alt yapı yatırımları, okul ve sınıfların büyüklüğü, bireylerin okul tercihleri, eğitimde özelleşme, öğretmen yetiştirme, öğretmen istihdamı, öğretmen maaşları, eğitim programları, öğretim yöntemleri, eğitimde öncelikler, öğrencilere kazandırılacak temel değerler vb. konular olabilir (Aypay, 2015). Türkiye’de ise; Milli Eğitim Sistemi’nin oluşturulmasında başlıca belirleyiciler; ilgili yasalar, Kalkınma Planları, Milli Eğitim Şuraları, bir takım konuları düzenleyen kanun hükmünde kararnameler, tüzükler, yönetmelikler, genelge ve yönergelerdir (Şişman & Taşdemir, 2008b). Kanun hükmünde kararnameler, yönetmelikler, genelge ve yönergeler her ay Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından Tebliğler Dergilerinde yayımlanmaktadır. Bundan dolayı bu başlıkta Türkiye’de Milli Eğitim Politikalarının belirleyicilerinden biri olarak görülen Tebliğler Dergileri incelenerek değerlendirilmiştir.

Yayınlanan Tebliğler Dergileri, Milli Eğitim Bakanlığı ile ilgili olup Türkiye’de bulunan tüm yasal gelişmeleri sunarlar (‘Tebliğler Dergisi’, 2015). Tebliğler Dergileri; 1926’da kurulmuş olan Talim Terbiye Kurulu (TTK) Kararlarını da içerir. Bu kararlar Türk Milli Eğitim Sisteminin öğretim programlarını, ders kitaplarını ve bütün eğitim öğretim amaçlarını belirleyerek yön veren kararlardır (Cihan, 2010). Yapılan araştırmalar (Akalın, 2011; Cihan, 2010); Talim Terbiye Kurulu kararlarının büyük çoğunluğunun ders kitapları ve eğitim programları olmak üzere, yönetmelikler, ders dağılım çizelgeleri, şuralar ve diğerlerinden oluştuğunu destekler niteliktedir. Bu çalışmada ise Türk eğitim politikalarının belirlenmesinde yazılı doküman olarak kabul görülebilen Tebliğler dergileri fihristleri Fullan’ın Eğitimsel Değişim kavramsallaştırmasına göre analiz edilmiştir.

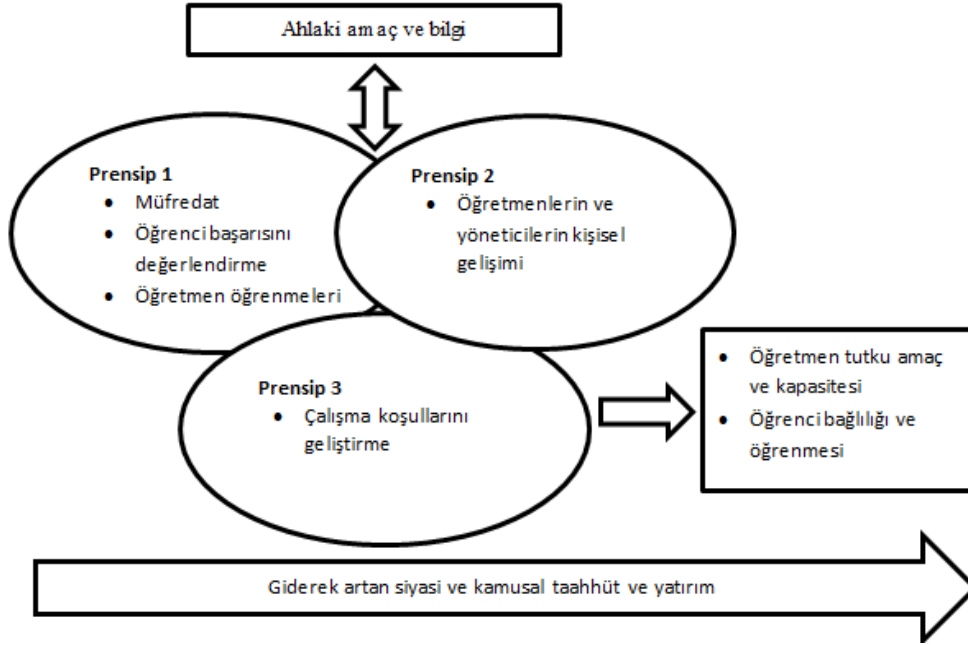
Günümüze değin Tebliğler dergilerini ve Talim terbiye kurulu kararlarını farklı açılardan ele alıp değerlendiren yüksek lisans tezleri, doktora tezleri ve çeşitli akademik çalışmalar bulunsa da araştırmalar genellikle ya kısa zaman aralıklarını kapsamış ya da ilgili dokümanların içerik analizi ile incelenmesi şeklinde gerçekleştirilmiştir. Tebliğler dergilerinin herhangi bir eğitimsel model açısından incelenmemiş olması bu araştırmanın oluşturulmasına zemin hazırlamıştır.

Bu araştırma ‘21. yy Türk Eğitim Politikalarının; Tebliğler Dergileri, Milli Eğitim Şuraları ve Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Planları temelinde değerlendirmesi’ amacıyla yazılan tezden (Tofur, 2015) derlenmiştir. Araştırmaya Fullan’ın Eğitimsel Değişim Modeli kavramsallaştırması dayanak oluşturmuştur. Modelin tercih edilmesinin nedeni eğitimde yapılan değişimlerde nasıl yüksek başarıya ulaşılabileceği ile ilgili fikir sunmasıdır. Bu çalışmada *Fullan’ın Eğitimsel Değişim Modeli kavramsallaştırmasına göre 21. yy Türk Eğitim politikalarının yönelimi Tebliğler dergileri fihristlerinde nasıldır?* sorusuna cevap aranmıştır. Çalışmanın eğitim araştırmacılarına Tebliğler dergilerinde alınan kararlara geniş, eleştirel ve bilimsel bir yelpazeden bakabilme fırsatı sağlayacağı düşünülmektedir.

### Fullan’ın Eğitimsel Değişim Modeli Kavramsallaştırması

Fullan (2003), Eğitimsel Değişim modelinde ihtiyaç duyulan ve İngiltere’de de uygulanan değişim modelinin dinamiklerini hem politika hem de eylem açısından ele almaya çalışmıştır. Modele göre eğitim politikalarına ait birbirleriyle etkileşimli ve her durumda gerekli üç küme bulunmaktadır. Her bir kümede unutulmaması gereken temel iki temel bileşen mevcuttur:

- i. Yüksek kalite ilkesinin gözetilmesi ve uygulanması,
- ii. İlkeler arası etkileşim ve öğrenme.



Şekil 1. Eğitimsel değişim için üç prensip kümesi (Fullan, 2003, p.71).

Eğitimsel Değişim prensiplerinden ilki öğrencilerin öğrenmesi gereken müfredatı, müfredatı değerlendirmeyi ve gereken öğretmen öğrenmelerinin neler olduğunu içerir. Bu politikaların yapılacak yeni uygulamalar ve inançlar yoluyla öğretmenlere deneyimler kazandırılarak devlet düzeyinde uyumlu hale getirilmesi ve uygulanması gerekmektedir. Eğitimsel değişimin ikinci ve üçüncü prensipleri daha genel ve temel olup eğitimcilerin temel kapasitelerinin ve çalışma şartlarının sürekli gelişimi ile ilgilidir. Model, bu iki prensip olmadan ilk ilkeye ulaşamayacağını savunur. Eğitimin sürdürülebilir olması uygun bir yolla sistemin dönüştürülmesi ile gerçekleştirilebilir. Toplum, okulları iyileştirilmiş olarak görmek istemektedir. Bu isteğin sağlanması var olan kapasite ve şartların sürekli iyileştirilmesi ve bu üç değişim ilkesi ile yeniden yapılandırılması ile mümkün olabilir. Eğitimde iyileştirme çabaları öğretmenlerden ve uzmanlardan gelen yeni fikirlerin desteği ile yönlendirilmelidir (Fullan, 2003). Fullan'ın Eğitimsel Değişim Modeli'nin boyutları ve açıklamaları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1.

Fullan'ın Eğitimsel Değişim Modeline Ait Boyutlar.

Boyutlar	Açıklama
Müfredat çalışmaları	Örgütsel yapı, örgütsel bağlılık, zaman, materyal, paylaşılan değerler ve etkili liderlik unsurlarından etkilenen çalışmalardır (Fullan, 1994, p.65).
Öğrenci başarısını değerlendirme	Yenileşme sürecine büyük katkı sağlayan, değişimleri denetleyen, netleştiren ve destekleyen ölçme ve değerlendirme çalışmalarıdır (Stiegelbauer, 1994, p.40).
Öğretmen öğrenmeleri	Daha çok öğretmenlerin sürekli mesleki öğrenmeleri ile ilgilidir. Mesleki gelişimden ziyade mesleki öğrenme eğitimciler için günlük yaşam deneyimleri haline getirilmelidir (Fullan, 2007).
Öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimi	Yöneticiler de dâhil olmak üzere öğretmenlik mesleğini temel yollarla güçlendirme politikalarını içerir. Lisans öğrenimi, lisansüstü öğrenim, bursluluk, maaşlar ve atanma gibi konuları kapsar (Fullan, 2003).
Çalışma koşullarını geliştirme	Öğretmenlerin okulda öğretim dışında buldukları ve eğitime ayırdıkları zamanın artırılması, öğretmenlerin ve müdürlerin iş yüklerinin azaltılması, öğretimde görevli yardımcı personel desteği, okulların izlenmesi gibi çalışmaları kapsar (Fullan, 2003).

Eğitimin mikro ve makro düzey iki ahlaki amacı vardır. Mikro düzeyde ahlaki amacı, tüm öğrencilere farklı yaşam şanslarının oluşturulabilmesidir. Makro düzeyde ise toplumsal kalkınmaya ve demokrasiye yardımcı olabilmektir (Fullan, 2005). Öğrencilerin hayatlarında anlamlı farklar oluşturabilmek, eğitimsel değişimin temel üç kümesinin ahlaki amaç ve bilgi ile çevrenmesi ile mümkündür. Öğretmenlerin öğretim istekleri sahip oldukları tutku amaç ve kapasiteleri ile ilişkilidir. Öğretim isteği öğrenci bağlılığı ve öğrenmelerini etkileyeceğinden bu durum eğitimsel kaliteyi artırıcı bir nitelik taşır (Louden & Browne, 2005, p.147). Bu nedenle öğretmenlerin sahip oldukları tutku, amaç ve kapasiteleri ile öğrencilerin bağlılık ve öğrenmeleri arasında doğrusal bir ilişki söz konusudur.

### Yöntem

Çalışmanın bu bölümünde araştırma modeli, veri kaynakları, veri kaynaklarının toplanması, verilerin analizi, verilerin çözümü ve yorumlanması, araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği kısımlarına yer verilmiştir.

### Araştırma Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Dokümanlar nitel araştırmalar için önemli veri kaynaklarıdır. Özel veya resmi dokümanlardan oluşabilirler (Creswell, 2005). Doküman incelemesi araştırılan olgular ile ilgili bilgi içeren yazılı materyallerin analizi gerçekleştirilir. Beş aşamada gerçekleştirilir (Yıldırım & Şimşek, 2008):

- Dokümanlara ulaşma
- Orijinalliği kontrol etme
- Dokümanları anlama
- Veriyi analiz etme
- Veriyi kullanma

Yapılan bu araştırmada, gerçekleştirilmiş eğitim politikaları çalışmalarını Tebliğler dergileri üzerinden incelemek, sonuçlarını vurgulamak, bulguları objektif ve düzenli bir gözle analiz edebilmek amaçlandığından doküman incelemesi yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmada kullanılan dokümanlar araştırmanın amacına uygun olarak 1980 - 2014 yılları arası yayımlanan Tebliğler dergileri fihristleridir. Veriler Fullan'ın Eğitimsel Değişim Modeli Boyutları doğrultusunda analiz edilerek raporlaştırılmış ve yorumlanmıştır. Böylelikle var olan sorulara cevap arayarak bilinmeyenleri ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

Boyutlara ait çalışma başlıklarının belirlenmesinde kullanılan açık ve aksiyal kodlamalar içerik analizi ve gömülü teorinin analiz yöntemleri ile benzerlik gösterse de kullanılan araştırma yöntemi bu modellerle örtüşmemektedir. Çalışmada frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır.

### Veri Kaynakları

Araştırmanın veri kaynakları Tebliğler Dergileri Fihristleri yazılı belgelerine ait dokümanlardan oluşmaktadır. Bu kaynakların araştırma dâhilinde 1980 yılı sonrası yayınlananları ile çalışılmıştır. Buna göre;

1980 yılı ve sonrası Tebliğler Dergisi fihristleri araştırmaya dâhil edilmiştir. Son 35 yılın Tebliğler Dergisi fihristleri incelenmiştir. Ancak bir kısım Tebliğler Dergisi fihristlerine (1998 & 2003) ulaşılabilmesi nedeniyle 33 fihristin araştırma kapsamında analizi yapılmıştır.

Yapılan analizlerde araştırmanın güvenilirliğini arttırmak için eğitim bilimleri alanında üç alan uzmanı rastgele örnekleme yolu ile seçilerek görev almıştır. Seçilen uzmanlar araştırmacının analiz sürecinde hangi maddelerin hangi boyutta yer aldığı ile ilgili kodlama sürecini kontrol etmişlerdir.

### Veri Kaynaklarının Toplanması

Veri kaynaklarına araştırmacının kendisi tarafından ulaşılmış ve toplanmıştır. Belirlenen yıllara ait tebliğler dergileri fihristleri, MEB Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün web sitesinden pdf formatında bilgisayar ortamına aktarılarak dosyalanmış; Talim Terbiye Kurulu Arşiv Kütüphanesinden incelenmek üzere edinilmiştir. 2015 yılı fihristi çalışmanın hazırlandığı sırada yayınlanmadığından araştırmaya dâhil edilmemiştir.

### Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada bilgisayar ortamında dosyalanan tebliğler dergileri araştırma dâhilinde Fullan'ın kavramsallaştırması kapsamında belirlenen beş tema yardımı ile çözümlenmiştir. Bu temalar şunlardır:

- Müfredat çalışmaları
- Öğrenci başarısını değerlendirme
- Öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimleri
- Öğretmen öğrenmeleri
- Çalışma koşullarını geliştirme

Verilerin çözümü ve yorumlanması yedi aşamada gerçekleştirilmiştir:

### Tebliğler Dergileri fihristlerinin çözümü ve yorumlanması:

Tebliğler Dergileri Fihristleri Fullan'ın Eğitimsel Değişim Modeli kavramsallaştırmasından faydalanılarak beş başlık altında incelenmiştir. Fihristler öncelikle yıl yıl tablolaştırılarak gruplandırılmıştır.

#### Tablo 2.

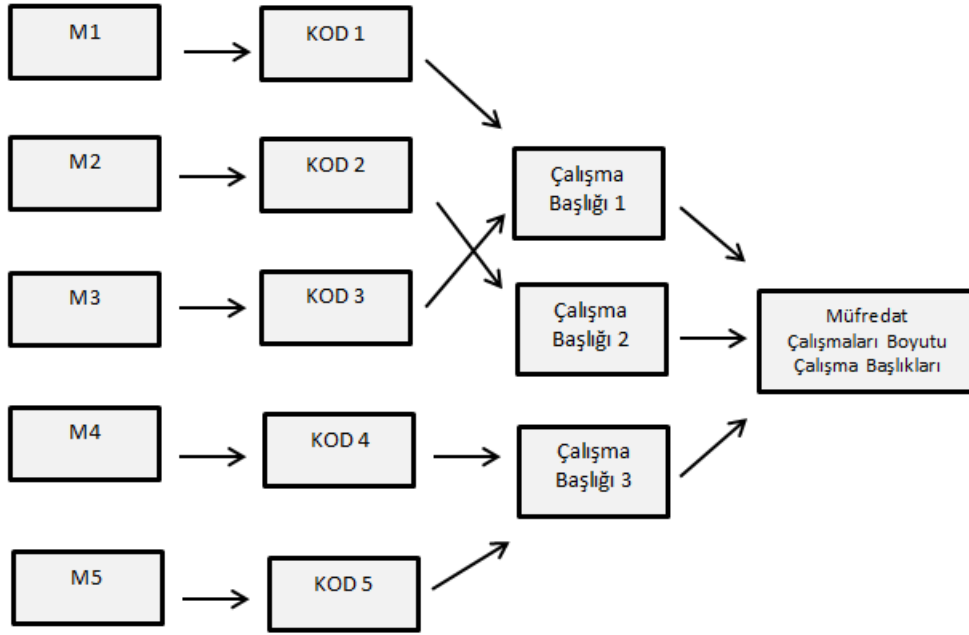
*Tebliğler Dergileri Çalışma Başlıkları Analizi Örneği.*

1980 yılı Tebliğler Dergisi fihrist maddeleri	1981 yılı Tebliğler Dergisi fihrist maddeleri	1982 yılı Tebliğler Dergisi fihrist maddeleri
Milli savunma bakanlığınca hazırlanan 'Milli Güvenlik Bilgisi Öğretimi Yönetmeliği'nin yürürlüğe konması hk. (Issue 2059, p. 21). Sarı.	MEB'na bağlı ortaokullar ile orta öğretim kurumlarının sınıf geçme ve imtihan yönetmeliğinin değiştirilmesi (Issue 2078, p.1). Yeşil.	Stajyerlik yönetmeliğinin 40. Maddesinin değiştirilmesi (Issue 2103, p.1). Gri.
Çıracılık Eğitimi Merkezi Yönetmeliğinin kabulü hk. (Issue 2067, p.177). Pembe.	Temel Eğitim İkinci kademe, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında görevli stajyer öğretmenlerin yetiştirilmeleri ve stajyerliklerinin kaldırılmasına ilişkin yönetmelik (Issue 2078, p.4). Gri.	Üç yıllık ticaret yüksek öğretmen okulunu bitirenlerin fark dersleri vererek Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu mezunu sayılabilmeleri hk. (Issue 2103, p.2). Pembe.
İl eğitim araçları merkezi başkanlığı yönetmeliğinin kabulü hk. (Issue 2075, p.233). Sarı.	Öğretmen yetiştirme merkezi yönetmeliği hk. (Issue 2079, p.9). Pembe.	Türkiye Cumhuriyeti İnkılap dersi (Issue 2103, p.3). Sarı.

Tablodaki her bir madde hangi eğitimsel Değişim modeli boyutuna giriyor ise o boyutu temsil eden renkte vurgulanarak ayırt edilmiştir. Bu süreçte 'çalışma koşullarını geliştirme' boyutu mavi renk, 'öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimi' boyutu pembe renk, 'öğretmen öğrenmeleri' boyutu gri renk, 'öğrenci başarısını değerlendirme çalışmaları' boyutu yeşil renk ve 'müfredat çalışmaları' boyutu sarı renk olacak şekilde vurgulanmıştır. Kullanılan renkler madde sonlarında verilmiştir (Tablo 2).

Devamında, incelenen yıl aralığı beşer yıllık periyotlara ayrılmıştır.

Fihristlerin her bir boyuta ait çalışma başlıklarının belirlenmesi işlemine geçilmiştir. Araştırmada Şekil 2’de verilen çalışma başlığı oluşturma yöntem şeması takip edilmiştir. Şekil 2’de ‘müfredat çalışmaları boyutuna ait çalışma başlıklarının oluşturulması’ temsili örneğinde olduğu gibi; daha önce tek tek renklendirilmiş olan maddelerin (M) açık ve aksiyal kodlamalar yolu ile analizi yapılmıştır. Kodlamalar aynı renkle vurgulanmış maddeler arasında yapılmıştır. Açık (open) kodlama yolu ile her bir madde kendi arasında daha az benzerlik gösteren spesifik kümelere (kod) ayrılmıştır. Aksiyal (axial) kodlamalarda ise belirli oranda heterojenlik gösteren açık kodlamalar yolu ile bulunmuş gruplar daha homojen grupsal başlıklara dönüştürülerek ‘çalışma başlıkları’ elde edilmiştir (Tablo 3).



**Şekil 2.** Çalışma başlığı oluşturma yöntem şeması.

Frekans dağılımları, yüzdelik değerler çalışma başlıkları yolu ile hesaplanmıştır. Tüm yıllar geneline ve beş yıllık dönemlere ait bulgulara ulaşılmıştır.

Altıncı aşamada tüm yıllar genelinde her bir boyutta hangi çalışma başlıklarının en çok çalışıldığının belirlenmesi amacıyla çalışma başlıklarının dönemsel frekans dağılım analizleri yapılmıştır.

Her bir boyutun, hangi yılda kaç çalışma başlığı ile çalışıldığının karşılaştırılması amacıyla yıllara ait frekans dağılımları oluşturulmuştur.

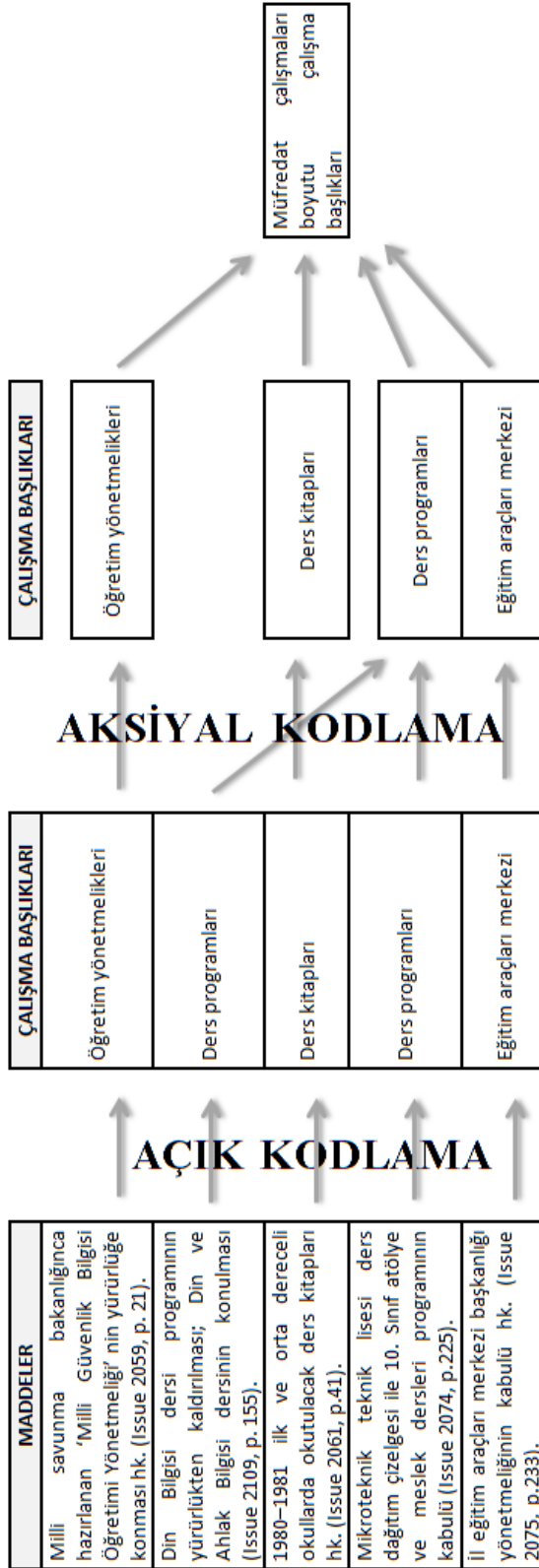
### **Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği**

Nitel araştırmalarda iç geçerlik araştırmalarda tutarlılığın sağlanmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2008). Nitel araştırmalarda inanılabilirlik / itibarlılık olarak da bilinir (Şencan, 2005). Bu araştırmada da; bulguların tutarlılığı amacı ile boyutlara ilişkin çalışma başlıklarının belirlenmesi; çalışma başlıklarını oluşturan kodların içsel homojenlik ve dışsal heterojenlik özelliklerine göre bir araya getirilmesi yolu ile gerçekleştirilmiştir. Bu durum çalışma başlıklarını oluşturan kodların kavramsal bütünlüklerinin sağlanması, çalışma başlıklarının birbirleri ile aynı özellikteki başlıkları temsil eder nitelikte gruplandırılmaması ve araştırmanın iç geçerliliğinin kuvvetlendirilebilmesi bakımından önemlidir.



**Tablo 3.**

*Müfredat Çalışmaları Boyutuna Ait Çalışma Başlıklarının Oluşturulması Kodlama Örneği*



Dış geçerlik; bulguların dış olaylara ya da ortamlara genellenmesidir (Neuman, 2010). Nitel araştırmalarda aktarılabirlik olarak adlandırılmaktadır (Şencan, 2005). Araştırmanın dış geçerliğinin (aktarılabirlik) sağlanması amacı ile araştırmadaki olgu ve olayların başka durumlarda da geçerli olup olmadığını belirlemek üzere araştırmaya ait veri kaynakları, veri kaynaklarının toplanması, veri kaynaklarının değerlendirilmesi verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması aşamaları ayrıntılı olarak sunulmuştur.

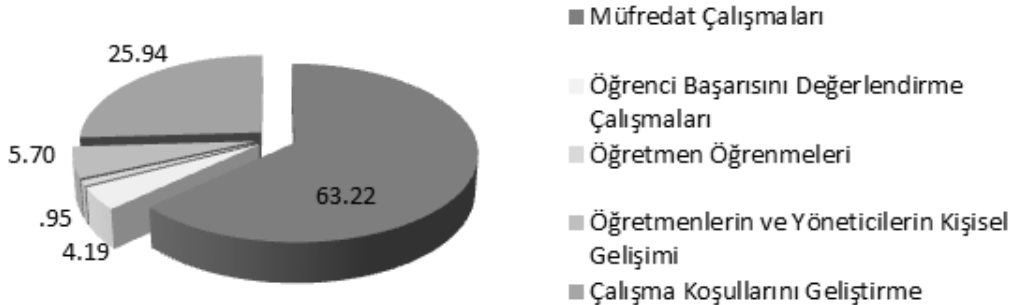
İç güvenilirlik; aynı zaman dilimi içerisinde birden fazla araştırmacının araştırılan konuyu aynı biçimde bulgulandırması anlamına gelir ki bu durum nitel araştırmalarda her bir araştırmacının olayları algılama ve yorumlama durumları farklı olduğundan farklı şekilde ele alınması gereken bir kavramdır (Yıldırım & Şimşek, 2008). Bu nedenle iç güvenilirliği sağlanması amacı ile araştırmada konu üzerinde uzun süre geçirilerek çalışılan konu derinlemesine incelenmiştir. Analizlerde kullanılan boyutlar önceden oluşturulan ve ayrıntılı bir şekilde açıklanan kavramsal çerçeveye bağlı olarak tespit edilmiştir. Yapılan analizlerde maddelerin hangi boyutları temsil ettiği, hangi maddeden hangi kodun oluşturulabileceği ve kodlamaların hangi çalışma başlıklarını temsil edeceği ile ilgili olarak alan uzmanlarının onayı alınarak verilerinin doğrulanması sağlanmıştır. Araştırmada veri kaynaklarının incelemesi sonucu elde edilen veriler bulgular bölümünde yorum katılmadan okuyucuya sunulmuş, yorumları sonraya bırakılmıştır. Bu şekilde okuyuculara ilk olarak verilerin yorum katılmamış hallerini inceleme fırsatı sağlanarak araştırmacının ulaştığı sonuçlar ile kendi sonuçlarını karşılaştırabilmesi sağlanmıştır.

Dış güvenilirlik araştırma bulgu ve sonuçlarında istikrarlılık durumudur. Aradan belirli bir zaman geçtikten sonra bile bulguların ve sonuçların özelliklerini koruyor olmasıdır (Şencan, 2005). Bu nedenle araştırmada dış güvenilirliği sağlamak amacıyla, araştırmacının araştırma boyunca üstlendiği rol, araştırma boyunca kullanılan yöntem ve problem durumu, verilerin nasıl kodlandığı ve nasıl analiz edildiği, nasıl yorumlandığı aşamaları ayrıntılı olarak sunularak ileride benzer araştırma yapmak isteyen araştırmacılara yol gösterilmiştir.

## Bulgular

### 1980 – 2014 Yılları Arasında Yayımlanan Tebliğler Dergileri Fihristlerine İlişkin Yüzdeler

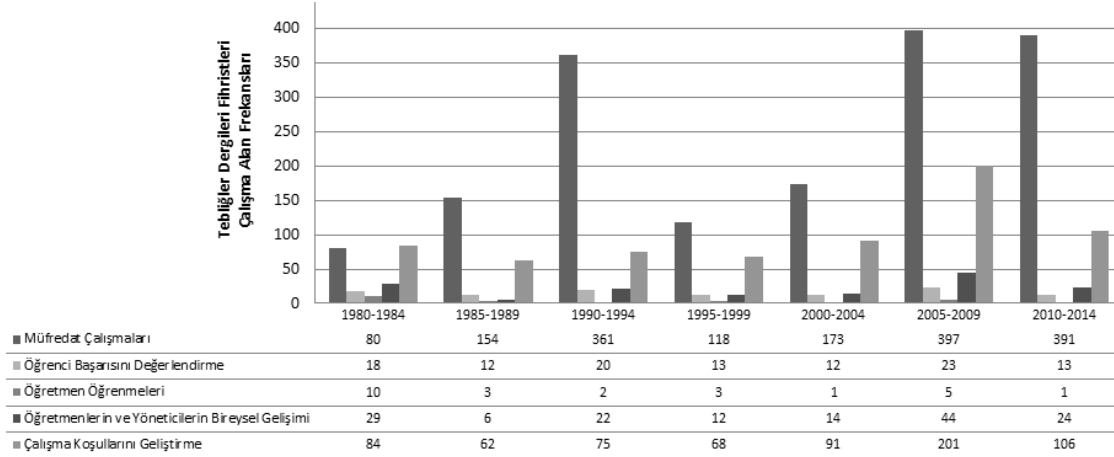
1980 – 2014 yılları arasında yayımlanan Tebliğler Dergileri fihrist bulguları dönemsel olarak incelenmiş olup Grafik 1’de yüzdeler şeklinde sunulmuştur. Tebliğler dergileri fihrist maddeleri sonuçlarına göre Fullan’ın Eğitimde Değişim Modeli boyutlarının farklı oranlarda çalışıldığı belirlenmiştir. Buna göre; müfredat çalışmaları %63.22; Çalışma koşullarını geliştirme %25.94; Öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimleri %5.70; Öğrenci başarısını değerlendirme %4.19; Öğretmen Öğrenmeleri %0.95 oranlarda çalışılmıştır. En fazla çalışılan Müfredat, en az çalışılan Öğretmen öğrenmeleri boyutu olmuştur.



**Grafik 1.** 1980 – 2014 yılları arasında yayımlanan Tebliğler dergileri fihristlerine ilişkin yüzdeler.

**1980 – 2014 Yılları Arasında Yayımlanan Tebliğler Dergileri Fihristlerine İlişkin Frekans Bulguları**

1980 – 2014 yılları arasında yayımlanan Tebliğler Dergileri fihristleri çalışma başlıklarına ilişkin frekans tablosu Grafik 2’de sunulmuştur. Buna göre; ‘Müfredat çalışmaları’ boyutu ile ‘Çalışma koşullarını geliştirme’ boyutlarının her dönem tekrar eden şekilde ağırlıklı olarak çalışılmıştır. ‘Öğretmen öğrenmeleri’, ‘Öğrenci başarısını değerlendirme’, ‘Öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimleri’ boyutları ise frekans olarak geri planda kalmıştır. Bu durum bu boyutların diğer boyutlara oranla daha az çalışıldığını göstermektedir. Tüm boyutlar genelinde en büyük oransal artış 2005-2009 yılları arasında gözlenmektedir. Bu yıllar arasında yapılan çalışmalarda tüm boyutlar genelinde artış olmuştur.



**Grafik 2.** 1980 - 2014 yılları arasında yayımlanan Tebliğler dergileri fihrist bulguları.

**1980 – 2014 Tebliğler Dergileri Müfredat Çalışmaları Boyutuna İlişkin Çalışma Başlığı Bulguları**

1980 – 2014 yılları arasında yayımlanan müfredat çalışmaları boyutuna ilişkin fihrist bulguları çalışma başlıkları yönünden beşer yıllık dönemlerle incelenerek sonuçları Tablo 4’te sunulmuştur. 1980 – 2014 Müfredat çalışmaları boyutuna ait yıllık frekans dağılımı ise Grafik 3’te verilmiştir.

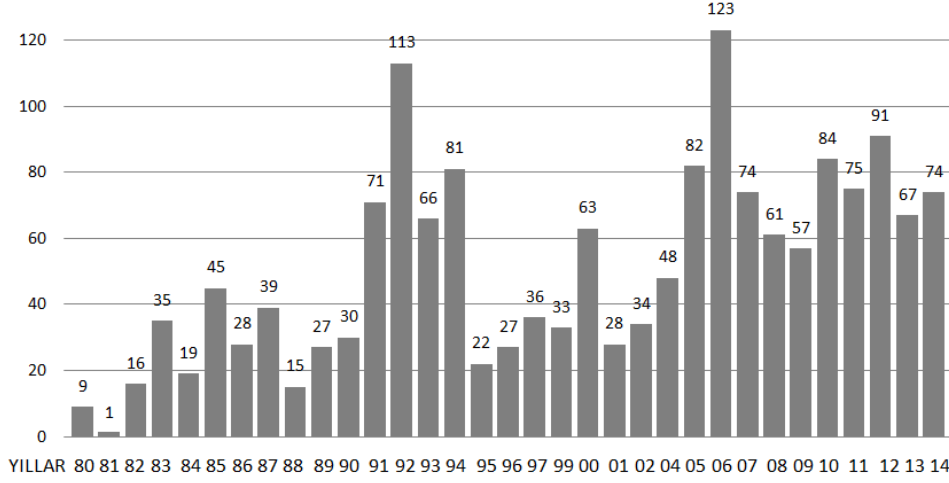
**Tablo 4.**

*1980 – 2014 Yılları Arasındaki Müfredat Çalışmaları Boyutu Çalışma Başlıkları.*

Müfredat çalışmaları boyutu çalışma başlıkları	1980 1984	1985 1989	1990 1994	1995 1999	2000 2004	2005 2009	2010 2014
Öğretim yönetmelikleri/programları	X	X	X	X	X	X	X
Müfredat programları.	X	X	X		X	X	
Eğitim programları	X	X	X	X	X	X	X
Ders programları/çizelgeleri	X	X	X	X	X	X	X
Ders kitapları	X	X	X	X	X	X	X
Kurs programları		X	X	X	X	X	X
Eğitim araçları	X	X	X	X	X	X	X
Mesleki Eğitim		X	X	X			X
İmam Hatip Okulları	X	X			X	X	X
Anadolu/Fen Liseleri	X	X	X	X	X	X	X
Din bilgisi/ Din kültürü ve ahlak bilgisi dersi	X	X	X			X	X

Tablo 4 incelendiğinde 1980 – 2014 Müfredat çalışmaları boyutuna ait en çok çalışılan başlıkların; Öğretim Yönetmelikleri / Programları, Müfredat Programları, Eğitim Programları, Ders Programları / Çizelgeleri, Ders Kitapları, Kurs Programları, Eğitim Araçları, Mesleki Eğitim, İmam Hatip Okulları,

Anadolu / Fen Liseleri, Din Bilgisi / Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi başlıkları olduğu görülmüştür. Grafik 3'te ise; 1980 – 2014 Müfredat çalışmalarının yıllara göre frekans dağılımları incelendiğinde frekans dağılımının düzensiz bir artış gösterdiği görülmektedir. Frekans dağılım aralığı 0 – 140 arasındadır.

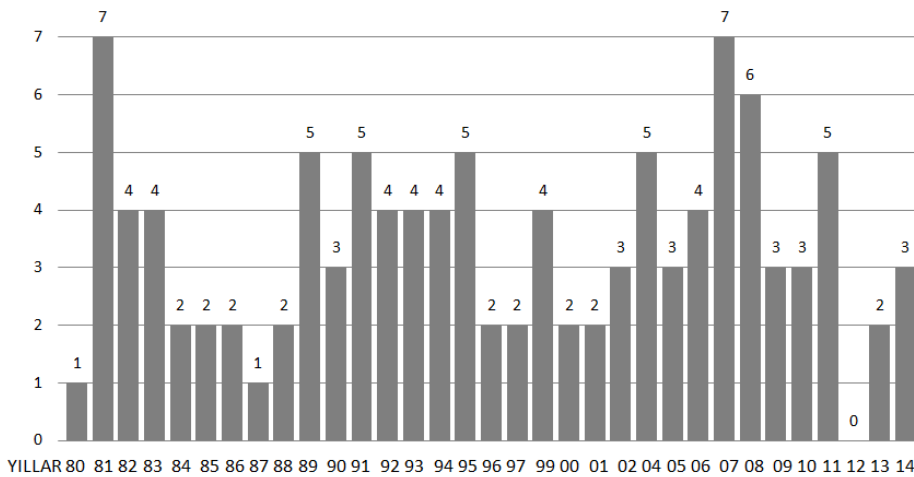


**Grafik 3. Müfredat çalışmalarının yıllara göre frekans dağılımı.**

#### 1980–2014 Tebliğler Dergileri Öğrenci Başarısını Değerlendirme Boyutuna İlişkin Çalışma Başlığı Bulguları

1980 – 2014 yılları arasında yayımlanan öğrenci başarısını değerlendirme boyutuna ilişkin fihrist bulguları çalışma başlıkları yönünden beşer yıllık dönemlerle incelenerek sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur. Tablo 5 incelendiğinde 1980 – 2014 yılları arasındaki öğrenci başarısını değerlendirme boyutunda en çok çalışılan çalışma başlıklarının; sınıf geçme ve imtihan, ders geçme ve kredi düzeni, yarışmalar, ödüller, merkezi sistem sınavları ve parasız yatılılık ve bursluluk sınavları başlıkları olduğu görülmüştür.

1980 – 2014 yılları arasındaki öğrenci başarısını değerlendirme çalışmaları boyutuna ait yıllık frekans dağılım grafiği Grafik 4'te verilmiştir. Tabloda öğrenci başarısını değerlendirme çalışmalarının yıllara göre frekans dağılımlarının düzensiz olduğu görülmektedir. Dağılım 0 – 7 aralığındadır.



**Grafik 4. Öğrenci başarısını değerlendirme çalışmalarının yıllara göre frekans dağılımı.**

**Tablo 5.***1980 – 2014 Yılları Arasındaki Öğrenci Başarısını Değerlendirme Boyutu Çalışma Başlıkları.*

Öğrenci başarısını değerlendirme boyutu çalışma başlıkları	1980 1984	1985 1989	1990 1994	1995 1999	2000 2004	2005 2009	2010 2014
Sınıf geçme ve imtihan yönetmeliği	X		X	X	X	X	
Ders geçme ve kredi düzeni	X	X	X	X			X
Sınav yönetmelikleri	X					X	
Öğrenci yetiştirme ve sınava hazırlama kursları	X				X		
Yarışmalar, ödüller	X		X	X	X	X	X
Ortaokul ve ortaöğretim kurumlarını dışarıdan bitirme sınavları		X	X				
Yurtdışında ilkokulu dışarıdan bitirme sınavları		X					
Basamaklı kur sistemi uygulaması		X					
Merkezi sistem sınavları		X	X	X	X	X	X
Çıraklık ve meslek eğitiminde belge ve diploma değerlendirme		X					
Parasız yatılılık ve sosyal yardımlar			X		X	X	X
Özel öğretim kurumlarında ücretsiz okuyacak öğrenciler			X				
Yoğunlaştırılmış kredi tamamlama programı			X				
MEB ortaöğretim ortalama yükseltme ve sorumluluk sınavları				X	X	X	
Takdir, teşekkür ve onur belgeleri				X			X
Öğretim kurumlarında kullanılan diploma örnekleri					X		
MEB ortaöğretim kurumlarına geçiş yönergesi						X	X
Uluslararası yarışmalarda dereceye giren öğrenciler						X	X

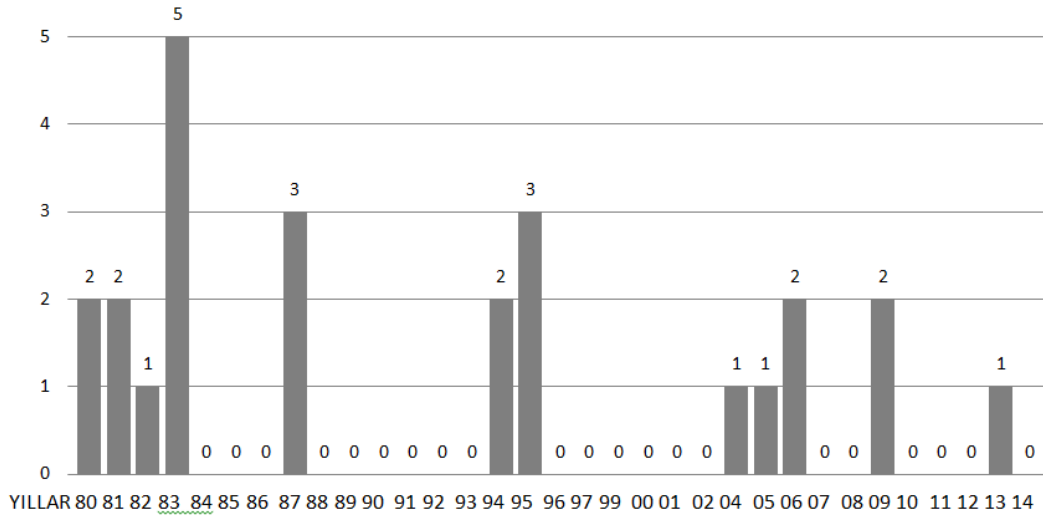
**1980 – 2014 Tebliğler Dergileri Öğretmen Öğrenmeleri Boyutuna İlişkin Çalışma Başlığı Bulguları**

1980 – 2014 yılları arasında yayımlanan öğretmen öğrenmeleri çalışmaları boyutuna ilişkin fihrist bulguları çalışma başlıkları yönünden beşer yıllık dönemlerle incelenerek sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur. Tablo 6 incelendiğinde 1980 – 2014 yılları arasındaki Öğretmen öğrenmeleri boyutuna ait en çok çalışılan çalışma başlıklarının; Pedagogik formasyon, stajyer öğretmenlerin yetiştirilmesi, MEB hizmetiçi eğitim yönetmeliği başlıkları olduğu görülürken; öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinin en az çalışılan öğretmen Öğrenmeleri boyutlarından olduğu anlaşılmıştır.

1980 – 2014 Öğretmen öğrenmeleri çalışmaları boyutuna ait yıllık frekans dağılım grafiği Grafik 5'te verilmiştir. Grafik 5'te; 1980 – 2014 yılları arasındaki öğretmen öğrenmeleri boyutu çalışmalarının yıllara göre dağılımlarının frekansları incelendiğinde frekans dağılımı düzensiz olduğu görülmektedir. Frekans dağılım aralığı 0 – 5 aralığındadır. İncelenen tebliğler dergileri fihristlerine göre 33 yılın 21' inde öğretmen öğrenmeleri boyutu çalışılmamıştır.

**Tablo 6.***1980 – 2014 Yılları Arasındaki Öğretmen Öğrenmeleri Boyutu Çalışma Başlıkları.*

Öğretmen öğrenmeleri boyutu çalışma başlıkları	1980 1984	1985 1989	1990 1994	1995 1999	2000 2004	2005 2009	2010 2014
Pedagojik formasyon	X				X		
Stajyer öğretmen yetiştirilmesi	X			X			
Hizmetiçi eğitimle ilköğretim müfettişi yetiştirilmesi	X						
MEB Hizmetiçi eğitim yönetmeliği			X	X		X	
Turizm haftasında en çok etkinlikte bulunan öğretmenler	X						
İş pedagojisi kurs programı		X					
Yetişkin örgün mesleki eğitimi	X						
Personel geliştirme kursu		X					
Eğiticinin eğitimi kurs programı							X

**Grafik 5.** Öğretmen öğrenmeleri boyutu çalışmalarının yıllara göre frekans dağılımı.**1980 – 2014 Tebliğler Dergileri Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Kişisel Gelişimi Boyutuna İlişkin Çalışma Başlığı Bulguları**

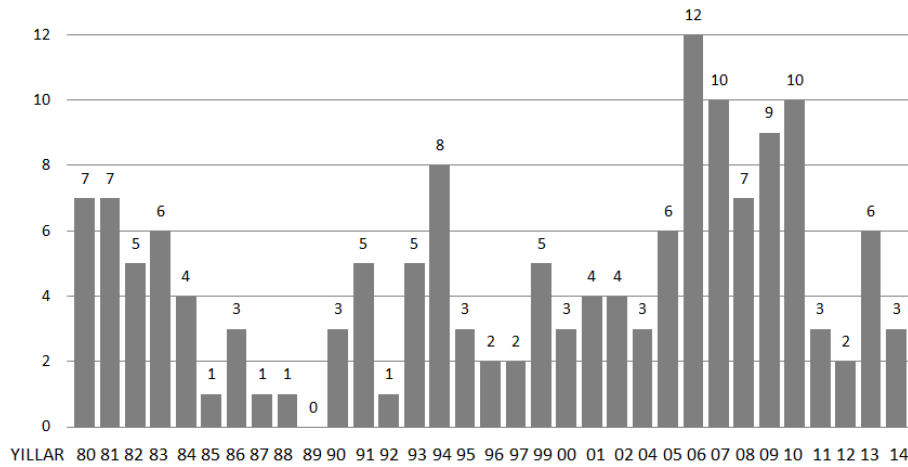
1980 – 2014 yılları arasında yayımlanan öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimi boyutuna ilişkin fihrist bulguları çalışma başlıkları yönünden beşer yıllık dönemlerle incelenerek sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur. Tablo 7 incelendiğinde 1980 – 2014 yılları arasında öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimi boyutuna ait en çok çalışılan çalışma başlıklarının; öğretmen okulları, öğretmen atama ve yer değiştirme, öğretmenlerin atamalarına esas olan alanlar ve maaş karşılığı okutacakları dersler başlıkları olduğu görülürken; Öğretmen yetiştirme, öğretmenlerin yeterlikleri, yöneticilerin nitelikleri, MEB personeline başarı, üstün başarı belgesi ve ödül verilmesi gibi başlıkların en az çalışılan başlıklar olduğu anlaşılmıştır.

1980 – 2014 yılları arası öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimi boyutuna ait yıllık frekans dağılım grafiği ise Grafik 6’da verilmiştir. Buna göre, frekans dağılımlarının düzensiz olduğu görülmektedir. Frekans dağılım aralığı 0 – 12 aralığındadır. 2005 yılı ve sonrasında boyuta ilişkin çalışma frekanslarında artış gözlemlense de bu artış 2011 yılı ve sonrasında yerini tekrar düşüşe bırakmıştır.

**Tablo 7.**

1980 – 2014 Yılları Arasındaki Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Kişisel Gelişimi Boyutuna İlişkin Çalışma Başlıkları.

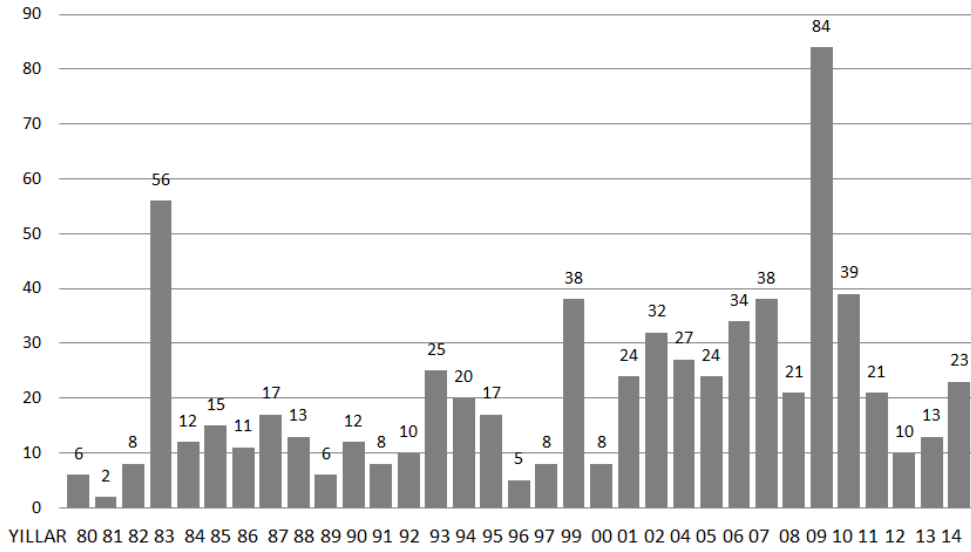
Öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimi boyutu çalışma başlıkları	1980 1984	1985 1989	1990 1994	1995 1999	2000 2004	2005 2009	2010 2014
Öğretmen okulları	X			X	X	X	X
MEB Anadolu Liseleri öğretmen seçimi				X	X	X	
Sınıf öğretmeni eğitim enstitüleri	X						
MEB Beden eğitimi öğretmenleri		X			X	X	X
Yönetici ve öğretmenlerin norm kadroları				X			
Öğretmen yetiştirme	X					X	X
Öğretmen atama ve yer değiştirme	X	X	X	X			X
Öğretmenlerin atamalarına esas olan alanlar ve maaş karşılığı okutacakları dersler	X	X	X	X	X	X	X
MEB Öğretmenlerin hizmet alanları ve hizmet puanları							X
Öğretmen brans-aylık karşılığı okutacakları dersler			X	X			
Öğretmen yeterlilikleri					X	X	
MEB yöneticilerin atanması ve yer değiştirmesi	X		X	X			
Yöneticilerin nitelikleri			X				
MEB sicil amirleri yönetmeliği	X	X	X				
İlköğretim müfettişleri	X		X		X	X	
Rehberlik ve teftiş			X		X		
MEB personeline başarı, üstün başarı belgesi ve ödül verilmesi	X			X			X
Öğretmen yetiştirme ve geliştirme genel müdürlüğünün görev, yetki ve sorumlulukları							X
MEB Disiplin amirleri			X	X		X	
Uzman ve usta öğreticiler	X			X	X	X	
TC ve Türk topluluklarında görevlendirilecek yönetici, öğretmen ve diğer personelin, istihdamı, özlük hakları			X				
Öğretmen ve eğitim uzmanı yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumlarında parasız yatılılık ve bursluluk			X	X		X	
MEB Araştırma, planlama ve koordinasyon kurulu başkanlığı görev yetki ve sorumlulukları						X	



**Grafik 6.** Öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimi boyutu çalışmalarının yıllara göre frekans dağılımı.

### 1980 – 2014 Tebliğler Dergileri Çalışma Koşullarını Geliştirme Boyutuna İlişkin Çalışma Başlığı Bulguları

1980 – 2014 yılları arasında yayımlanan çalışma koşullarını geliştirme boyutuna ilişkin fihrist bulguları çalışma başlıkları yönünden beşer yıllık dönemlerle incelenerek sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur. Tablo 8 incelendiğinde 1980 – 2014 yılları arasında çalışma koşullarını geliştirme boyutuna ait en çok çalışılan çalışma başlıklarının sırasıyla; mesleki ve teknik eğitim yönetmelikleri, Milli Eğitim Şuraları, ilköğretim kurumları yönetmeliği, lise ve ortaokullar yönetmelikleri, MEB döner sermaye, özel dersaneler, fen liseleri, özel eğitim, halk eğitim yönetmelikleri, öğretmen evleri ve lokaller, eğitim merkezleri, sosyal tesisler, başlıkları olduğu görülürken; tanıtım, mezunları izleme, istihdam, mesleki rehberlik ve danışma hizmetleri, okul kooperatifleri ve arsa işlemleri, okul kütüphaneleri, okul sağlığı faaliyetleri gibi başlıkların en az çalışılan başlıklar olduğu anlaşılmıştır. 1980 – 2014 yılları arasında çalışma koşullarını geliştirme boyutuna ait yıllık frekans dağılımları Grafik 7’de verilmiştir.



**Grafik 7.** Çalışma koşullarını geliştirme boyutuna ilişkin çalışmaların yıllara göre frekans dağılımları.

Grafik 7’de; 1980 – 2014 yılları arasında çalışma koşullarını geliştirme boyutuna ilişkin çalışma başlıklarının yıllara göre frekans dağılımları incelendiğinde, frekans dağılımının düzensiz olduğu görülmektedir. Frekans dağılımı 0 – 84 aralığındadır. 2009 yılında yapılan çalışmalarda artış gözlenmiştir. Bu artış 2009 sonrası devam etmemiş yerini düşüşe bırakmıştır.

### Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tebliğler dergileri Milli Eğitim Bakanlığına ait yayın organını ifade etmektedir (MEB, 1993). Her ay eğitimle ilgili yapılan ya da değiştirilen değişikliklerin yasa, tüzük, yönerge ve genelgeler ile yayımlandığı dergilerdir (Şişman, 2007; Şişman & Taşdemir, 2008b). Tebliğler dergileri fihristleri ise o yıl çıkarılan Tebliğler dergilerinin tümünü kapsayan genellikle yılsonunda yayımlanan dergilerdir.

Bu çalışmada 1980 -2014 yılları arasında yayımlanan 33 Tebliğler dergisi fihristi, Türk Eğitim Politikalarının yönelimini belirlemek amacıyla incelenmiştir. İnceleme sürecinde Fullan’ın Eğitimsel Değişim Modeli Kavramsallaştırmasını oluşturan beş boyut kullanılmıştır. Yapılan analiz ve tablolaştırmalar sonrasında elde edilen bulgulardan 1980 - 2014 yılları arasında yayımlanan Tebliğler dergileri fihristlerinde üzerinde en çok çalışılan Eğitimsel Değişim Modeli boyutunun müfredat çalışmaları, üzerinde en az çalışılan Eğitimsel Değişim boyutunun ise öğretmen öğrenmeleri olduğu sonucuna varılmıştır.



**Tablo 8.***1980 – 2014 Yılları Arasındaki Çalışma Koşullarını Geliştirme Boyutuna İlişkin Çalışma Başlıkları.*

Çalışma koşullarını geliştirme boyutu çalışma başlıkları	1980 1984	1985 1989	1990 1994	1995 1999	2000 2004	2005 2009	2010 2014
İlköğretim kurumları yönetmeliği			X	X	X	X	X
Kılık kıyafet	X				X		
Anaokulları	X		X	X			X
Özel okullar	X			X	X	X	
MEB iç hizmet yönetmeliği	X		X				
Okul aile birliği	X				X	X	
Lise ve ortaokullar yönetmelikleri	X	X	X			X	
Disiplin yönetmelikleri	X		X	X		X	
Çalışma takvimleri	X	X	X				
Talim terbiye kurulu	X	X			X		X
Milli Eğitim Şuraları	X	X	X	X	X		X
MEB'e bağlı okul pansiyonları	X						X
Okul kooperatifleri ve arsa temini	X		X			X	
Kamu kurum ve kuruluşlarınca ödenecek telif ve işleme ücretleri	X	X					
Öğretmenevleri, lokaller, eğitim merkezleri, sosyal tesisler	X		X			X	X
Karne, not defteri, sınıf geçme defteri	X		X			X	
MEB döner sermaye		X	X	X	X	X	
Özel dersaneler							
Fen liseleri		X		X	X	X	X
Anadolu liseleri/Öğretmen liseleri			X			X	X
İmam hatip okulları yönetmelikleri		X				X	X
Özel eğitim	X	X			X	X	X
Mesleki ve teknik eğitim yönetmelikleri	X	X	X	X	X	X	X
Onarım ve tadilat teklifleri ile harcamalarda dikkat edilmesi gereken hususlar				X	X	X	
Toplam kalite yönetimi/Eğitimde kalite				X	X	X	X
MESEV alo kan projesi				X			
İLKSAN				X	X	X	X
DÖSE				X	X		
Halk Eğitim	X		X	X	X	X	
Okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim kurumlarının bina ve tesisleri ile ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin devam ettiği kurs, dersane ve diğer resmi veya özel öğretim kurumlarının hapisane ve umuma açık yerlere olan uzaklıkları				X	X	X	
Okul kütüphaneleri					X	X	
Kurumların açılması ve kapatılması					X	X	X
Ortaöğretimde eğitim öğretim süresinin 4 yıla çıkartılması					X		
Kimlik kartları					X	X	
Okul sağlığı faaliyetleri					X		
Tanıtım, mezunları izleme, istihdam, mesleki rehberlik ve danışma hizmetleri					X	X	
Taşınmalı eğitim					X	X	X
Tam gün tam yıl eğitim uygulaması						X	
Türk Cumhuriyetlerinde açılan eğitim öğretim merkezleri						X	
Belirli gün ve haftalar, kutlamalar, törenler, eğitsel kollar	X		X			X	X
Evde eğitim hizmetleri						X	
Ortaöğretimin yeniden yapılandırılması						X	
Okul forma ve eşofmanlarına reklam konulması							X

Müfredat çalışmaları kendi içerisinde incelendiğinde yapılan çalışmaların; öğretim yönetmelikleri, eğitim programları, ders çizelgeleri, ders kitapları, kurs programları, eğitim araçları, Mesleki eğitim, İmam hatip okulları, Anadolu / Fen Liseleri, Din Bilgisi / Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersleri ile sınırlandırıldığı görülmektedir. Alınan kararlarla ilişkili olarak ilgili çalışma başlıklarının her dönem kendisini tekrarlar nitelikte olduğu görülmüştür. Son yıllarda bu boyutta yapılan çalışmalarda önceki yıllara göre artış gözlenirse de üzerinde durulan başlıkların değişmediği anlaşılmıştır. Cihan (2010), yaptığı çalışmada 2000 - 2008 yılları arası Talim Terbiye kurulu kararlarını incelemiş ve alınan kararların büyük çoğunluğunun ders kitapları, eğitim programları, ders dağıtım çizelgeleri, yönetmeliklerden oluştuğunu belirtmiştir. Akalın (2011), yaptığı çalışmasında 1990 – 1999 yılları arası Talim Terbiye kurulu kararlarını incelemiş ve benzer sonuçlara ulaşmıştır. Tüm bu sonuçlar araştırmadan elde edilen sonuçları destekler niteliktedir. Müfredat çalışmaları ile ilgili çalışılan başlıklar 35 yıllık süreçte kendisini büyük çoğunlukta tekrarlamıştır.

Müfredat çalışmaları boyutundan sonra çalışılma payı en yüksek olan boyut 'Çalışma koşullarını geliştirme' boyutudur. Bu oran geri kalan üç boyutun çalışılma paylarına göre yüksek gibi görünse de boyuta ait çalışılan başlıkların her yıl kendisini tekrar eden ilköğretim, lise, ortaokul, özel dershaneler, mesleki ve teknik eğitim, özel eğitim, halk eğitim yönetmelikleri ile Milli Eğitim Şuraları ve MEB döner sermayelerden öteye geçemediği görülmüştür. Çalışılan başlıklar incelendiğinde İLKSAN, fen liseleri, taşınmalı eğitim, özel dershaneler, kurum açılması ve kapatılması gibi çalışma başlıklarının daha çok son dönemlerde önem kazandığı; okul kooperatifleri, arsa işlemleri, okul kütüphaneleri, okul sağlığı gibi başlıkların ise en az çalışılan başlıklar olduğu belirlenmiştir. Bu durum eğitime yapılan harcamalardaki yatırım harcamaları payının cari ve transfer harcamalarından daha az olmasını destekleyebilir.

'Öğretmenlerin ve yöneticilerin kişisel gelişimi' boyutu Tebliğler Dergileri kararları içerisinde en çok çalışılan üçüncü boyuttur. Öğretmen okulları, öğretmen atama ve yer değiştirme, öğretmenlerin atamalarına esas olan alanlar ve maaş karşılığı okutacakları dersler hemen hemen her dönem düzenli olarak değişikliğe uğratılmıştır. Bu durum günümüzde öğretmenliğin, mevcut siyasi iktidarların kadro bakımından en çok üzerinde oynadığı mesleklerden olması ve atamaları ile ilgili en çok söylentilere maruz kalan mesleklerin başında gelmesi durumunun sonucu niteliğindedir (Çelikten, Şanal, & Yeni, 2005). Yöneticilerin nitelikleri ve öğretmen yeterlilikleri ise Tebliğler Dergileri incelemelerine göre en az çalışılan başlıklar arasında kalmıştır. Öğretmenlerin lisans, lisansüstü eğitimi, öğretmen maaşları gibi konularda karar alınmadığı görülmüştür. Gökalp (2003), çalışmasında mevcut öğretmenlerin alan bilgilerinin yetersiz olduğunu, yenilikleri izleyemediklerini, kitap okuyamadıklarını, bilgi iletişim araçlarını kullanmadıklarını öne sürmüştür.

'Öğrenci başarısını değerlendirme' boyutunun Tebliğler Dergilerinde çalışılma payı alt sıralarda yer almaktadır. Türkiye'de üniversiteye ve ortaöğretime geçiş sınavları adı altında yapılan merkezi sistem sınavları, öğrenci başarısının belirlenmesi için ölçüt olarak kabul edilirken, eğitim sisteminde en çok değişikliğe uğratılan konulardan olmuştur. Son olarak 4+4+4 sisteminin uygulamaya geçmesi ile birlikte değişikliğe uğratılan ortaöğretime geçiş sistemi 'Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sistemi' (TEOG) olarak adlandırılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre de merkezi sistem sınavları yönergelerinin her dönem düzenli olarak çıkarıldığı görülmüştür. Hemen hemen her dönem sınıf geçme ve imtihan yönetmelikleri, ders geçme ve kredi düzeni, yarışmalar ve ödüller, parasız yatılılık ve sosyal yardımlar ile ilgili kararlar alınarak değişikliğe uğratılmıştır. Takdir, teşekkür ve onur belgelerinden ve uluslararası yarışmalarda dereceye giren öğrencilerden ise sadece iki dönemde bahsedilmiştir.

'Öğretmen öğrenmeleri' boyutu Tebliğler Dergisi fihrist kararlarında en az çalışılan boyuttur. Bu boyutta MEB Hizmetiçi eğitim yönetmeliği değişikliği, stajyer öğretmenlerin yetiştirilmesi, pedagojik formasyon ile ilgili çalışmalar boyuta ilişkin en çok çalışılan başlıklardır. Buna karşın yapılan yedi dönemlik incelemenin iki ya da üç dönemini kapsar niteliktedir. İncelenen 33 Tebliğler Dergisi fihristininin 21'inde öğretmen öğrenmeleri boyutuna ilişkin bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu boyut ile eş zamanlı gelişme göstermesi gereken müfredat çalışmaları boyutu en fazla çalışılan alan olmasına karşın öğretmen öğrenmeleri boyutu çalışma başlıkları yönünden en az çalışılan boyut olmuştur. Öğretmen öğrenmeleri boyutunun eğitimle ilgili önemli kararların alındığı Milli Eğitim Şuralarında da, en az karar alınan eğitimsel değişim başlığı olduğuna ilişkin çalışma sonuçları bulunmaktadır (Tofur, Aypay, & Yücel,

2016). Tüm bu sonuçlardan hareketle Türkiye’de öğretmen öğrenmeleri konusuna verilen önemin gözden geçirilmesi gerektiği söylenebilir.

Sonuç olarak, incelenen belgeler çalışılan başlıklar yönünden uzun vadeli, tutarlı ve geniş ölçekli girişimler ortaya koyamamaktadır. Buna göre; Türkiye’de bu girişimleri destekleyen uzun vadeli, tutarlı, geniş ölçekli reformların ve eğitimsel politikaların geliştirilmesinin zor olduğu söylenebilir. Ayrıca, eğitimsel politikaların yapılandırılmasında ve geliştirilmesinde, eğitimsel değişimin tüm boyutlarına aynı derecede önem verilip bir bütün olarak çalışılması gerektiği söylenebilir. Elde edilen sonuçlardan yola çıkarak Talim Terbiye Kurulunda alınan kararların başlıklarının, her yıl kendisini tekrarlar nitelikte olması göz önüne alınırsa, Türkiye’de eğitim sistemine olan olumlu ya da olumsuz etkilerinin tartışılması gerektiği söylenebilir. Öğretmenlerin ve yöneticilerin sürekli mesleki öğrenmelerinin nasıl sağlanabileceği ile ilgili çalışmalar yapılabilir. Öğretmenler bilgisayar, internet vb. sınıfta kullanabileceği diğer eğitim teknolojileri yönünden kendilerini sürekli yenileyebilmeli, bu konularda düzenlenecek konferanslara katılmalı, dergi, kitap vb. kaynakları yakından takip edebilmelidirler. Bunun için öğretmen maaşlarının, ders ücretlerinin ve öğretmenlerin diğer sosyal imkânlarının günümüz şartlarına uygun bir hale getirilebileceği düzenlemeler yapılabilir (Çelikten et al. 2005). Öğretmenlerin mesleki çalışmaları ile ilgili yürütülen faaliyetler genel olarak seminer ve çalıştay faaliyetlerinden oluşmaktadır. Öğretmenlerin günlük iş yüklerinin içerisine serpiştirilmiş düzenlemeler yapılması, mesleki gelişim ile ilgili yapılan faaliyetlerin daha sistemli bir hale getirilmesi uygun olabilir (İlğan, 2013). Araştırmanın ilerleyen yıllarda Tebliğler dergisi fihristleri yayımlandıkça tekrar yapılması önerilebilir. Tebliğler dergisi fihristlerinde üzerinde çalışılan konuların çözüme kavuşturulup kavuşturulmadığı ile ilgili araştırmalar yapılabilir.

#### References

- Akalın, M. (2011). *1990 - 1999 Yılları arasında alınan talim terbiye kurulu kararlarının değerlendirilmesi*. Unpublished master’s thesis, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aypay, A. (2015). *Eğitim politikası*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cihan, D. A. (2010). *2000 - 2008 Yılları arasındaki talim ve terbiye kurulu kararlarının değerlendirilmesi*. Unpublished master’s thesis, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Creswell, J. W. (2005). *Educational research: planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research*. USA: PearsonPrenticeHall.
- Çelikkol, E. (2010). *Türkiyede cumhuriyet döneminden 2009 yılına kadar olan eğitim yöneticisi yetiştirme politikaları*. Unpublished master’s thesis, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çelikten, M., Şanal, M., & Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 207 – 237.
- Fullan, M. (1994). *Change forces: probing the depths of educational reform*. London: Falmer.
- Fullan, M. (2003). *Change forces with a vengeance*. London: Routledge & Falmer.
- Fullan, M. (2005). *Change forces: the sequel*. New York: Routledge & Falmer.
- Fullan, M. (2007). Change the terms for teacher learning. *Journal of Staff Development*, 28(3), 35–36.
- Gökalp, M. (2003). *Türk eğitim sisteminin kalkınma planları doğrultusunda ihtiyaç duyduğu insan gücü niteliklerinin belirlenmesi ve buna uygun öğretmen yetiştirilmesi*. Unpublished doctoral dissertation, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- İlğan, A. (2013). Öğretmenler için etkili mesleki gelişim faaliyetleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Özel sayı*, 41-56.
- Louden W. L., & Brown R. K. (2005). Developments in educational policy in Australia: a perspective on the 1980s. In H. Beareand & W. LoweBoyd (Eds), *Restructuring schools: an international perspective on the movement to transform the control and performance of schools* (pp. 119 - 151). London: The Falmer.

- MEB. (1980). 43. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 12, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/44-1980>
- MEB. (1981). 44. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 12, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/45-1981?start=24>
- MEB. (1982). 45. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 12, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/46-1982?limitstart=0>
- MEB. (1989). 52. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 16, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/53-1989>
- MEB. (1990). 53. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 16, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/54-1990?start=24>
- MEB. (1991). 54. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 16, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/55-1991>
- MEB. (1992). 55. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 16, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/56-1992?start=24>
- MEB. (1993). 56. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 16, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/57-1993?start=24>
- MEB. (1993). *Tebliğler dergisi yayın yönetmeliği*. *Tebliğler Dergisi*, Ağustos 1993 ve 2389 sayılı karar. Retrieved January 6, 2017, from [http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2389\\_0.html](http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2389_0.html)
- MEB. (1994). 57. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 21, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/58-1994>
- MEB. (1995). 58. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 21, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/59-1995?start=24>
- MEB. (1996). 59. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 21, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/60-1996?start=24>
- MEB. (1997). 60. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/61-1997>
- MEB. (1998). 56. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*, 56.
- MEB. (1999). 62. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved January 15, 2015, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/63-1999>
- MEB. (2000). 63. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/64-2000>
- MEB. (2001). 64. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*, 64.
- MEB. (2002). 65. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*, 65.
- MEB. (2004). 67. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved January 15, 2015, from [https://ttkb.meb.gov.tr/kurulkararlari/fihristler/fihrist\\_2004.pdf](https://ttkb.meb.gov.tr/kurulkararlari/fihristler/fihrist_2004.pdf)
- MEB. (2005). 68. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/69-2005>
- MEB. (2006). 69. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/70-2006>
- MEB. (2007). 70. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/71-2007>
- MEB. (2008). 71. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/72-2008>
- MEB. (2009). 72. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/73-2009>

- MEB. (2010). 73. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/74-2010>
- MEB. (2011). 74. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/75-2011>
- MEB. (2012). 75. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/76-2012>
- MEB. (2013). 76. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/80-2013>
- MEB. (2014). 77. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 24, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/82-2014>
- MEGSB. (1983). 46. cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*, 46.
- MEGSB. (1984). 47. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 12, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/48-1984>
- MEGSB. (1985). 48. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 12, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/49-1985?start=24>
- MEGSB. (1986). 49. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 16, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/50-1986>
- MEGSB. (1987). 50. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 16, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/51-1987?start=24>
- MEGSB. (1988). 51. Cildin fihristi. *Tebliğler Dergisi*. Retrieved April 16, 2014, from <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/52-1988>
- Neuman, W. L. (2010). *Toplumsal araştırma yöntemleri nitel ve nicel yaklaşımlar yaklaşımlar (4<sup>th</sup> ed.)*. İstanbul: Yayın Odası.
- Özdemir, S. (1988). *Eğitim yöneticisinin değerlendirilmesi*. Unpublished doctorate dissertation, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Stiegelbauer, S. M. (1994). Change has changed: implications for implementation of assessments from the organizational change literature. R. J. Anson (Ed.), *Systemic reform perspectives on personalizing education* (pp. 7-25). U.S Department of Education.
- Şişman, M. (2007). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem.
- Şişman, M., & Taşdemir, İ. (2008a). Eğitim sisteminin oluşturulması. In *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi* (pp. 3-26). Ankara: Pegem.
- Şişman, M., & Taşdemir, İ. (2008b). Türk eğitim sisteminin yasal temelleri. In *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi* (pp. 28-41). Ankara: Pegem.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlik*. Ankara: Seçkin.
- Tebliğler Dergisi (2010). In *Wikipedia, Özgür ansiklopedi*. Retrieved April 18, 2015, from [https://tr.wikipedia.org/wiki/Tebli%C4%9Fler\\_Dergisi](https://tr.wikipedia.org/wiki/Tebli%C4%9Fler_Dergisi)
- Tofur, S. (2015). *21. yy Türk eğitim politikalarının oluşturulmasında kaynaklık eden belgelerin Fullan'ın kavramsallaştırması açısından değerlendirilmesi: 1980 – 2014*. Unpublished doctoral dissertation, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Tofur, S., Aypay, A., & Yücel, C. (2016). 1980 – 2014 Türk milli eğitim şura kararları ile tebliğler dergisi fihristlerinin karşılaştırmalı değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 41(186), 253-274.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, (6th ed.)*. Ankara: Seçkin.